

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—. — Poštno-čkovni
račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon interurban 113.

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—, Mali ogla-
si vsaka beseda Din 1.20.

„Kmetška zveza“ za vinogradnike.

»Kmetška zveza« je poslala 12. febru-
arja g. finančnemu ministru in drugim
merodajnim faktorjem v Beogradu na-
slednjo vlogo in prošnjo:

Vaše blagorodje, gospod minister!

Oddelek za davke v ministrstvu fi-
nanc je pod številko 3076 z dne 16. januar-
ja 1930 izdalo na osnovi člena 68. zaka-
na o državni trošarini, o taksah in pri-
stojbinah k členu 6., točka 6, sledeče
objasnjenje in navodila vsem financij-
skim direkcijam:

»Vino, katero posestniki vinograda
pridelajo iz lastnega vinograda ter ga
prenesejo iz kraja proizvodnje v kraj
svojega stanovanja, ki se ne nahaja v
isti občini, kjer je vinograd, — mora
spremljati sprovodnica (obrazec 4) ter
se mora na to vino plačati državna in
oblastna trošarina v kraju opredelitve.
Organi finančne kontrole morajo pri
izdajanju sprovodnice opozoriti te ose-
be, da bodo morale plačati državno tro-
šarino in oblastno trošarino na vino v
kraju stanovanja — opredeljenja ter da
se pri njih ne more uporabiti odločba
člena 108, t. 20 trošarinskega pravilni-
ka. Direkcija bo o tem obvestila vse fi-
nančne oblasti in organe finančne kon-
trole, da morajo v bodoče strogo postopati
po tem objašnjenju (pojasnilu).«

Gospod minister! K temu objašnjenju
in navodilu si dovoljuje podpisana or-
ganizacija kot stanovsko kmetijska
strokovna organizacija v tej predstavi
sledeče pojasnilo in prošnjo:

1. Gospod finančni minister blagovoli
administrativno izvajanje tega obja-
šnjenja takoj ukiniti;

2. izdati blagovoli na podlagi zakona
o trošarini, o taksah in pristojbinah tol-
mačenje, ki se krije z dosedanjim tol-
mačenjem in dosedanjo prakso. Vse to
na podlagi sledečih razlogov:

I. Politične občine so posebej v drav-
ski banovini in prav posebej še v naših
vinorodnih krajih izredno majhne in
razkosane. Tako ima samo območje se-
danjega okrožnega inšpektorata, to je
približno bivša mariborska oblast, okoli
720 političnih občin.

II. Razkisanost posestev tudi majh-
nih od 5 oralov naprej je vsled velike
obljudenosti in vsled oblike zemeljske
površine in gospodarskih kultur obde-
lane zemlje izredno velika. Polja, trav-
niki, gozdovi in vinogradi enega in iste-
ga posestnika so najmanj v dveh, še
večkrat pa v treh do petih političnih

občinah. Ta pojav je splošen in ob ma-
lokmetijskem gospodarstvu pri nas nu-
jen in neizbežen.

III. Način gospodarenja pri našem
malokmetijstvu posebej v vinogradni-
ških krajih je ta, da posestnik često ni-
ma ali preše ali kleti ali stanovanja pri
vinogradu, ali pa ima klet (zidanico)
pri vinogradu, pa nosijo člani njegove
družine vino za lastno uporabo v majh-
nih količinah od 1 do 10 litrov, od slu-
čaja do slučaja ali na dom ali na trav-
nik ali gozd, odnosno z doma v vino-
grad.

IV. Omenjeno objašnjenje menja iz
osnove sestav dajatev in davčne obre-
menitve vinogradnikov, ker obdači pro-
ducenta za isti pridelek na istem me-
stu, na istem objektu proizvodnje dva-
krat, kar ni pri nobeni drugi panogi
kmetijstva, pa tudi ne pri industriji in
ne v obrti.

V. Uvaja se v finančno upravo praksa,
ki dosedaj niti v bivši državi, niti v na-
ši državi ni nikdar obstojala in dosedaj
ni bila nameravana. Pogrešno in ne-
točno je namreč v obrazloženju nave-
dena trditev, da se je duh in namen čl.
6, točka 6, zakona o trošarini po čl. 108,
točka 20. trošarinskega pravilnika v
praksi obšel. Dejstvo je namreč, da ve-
do vsi bivši finančni ministri, vsi načel-
niki in referentje, posebej pa še vsi
bivši narodni poslanci iz obdravske ba-
novine in iz drugih vinorodnih krajev
naše države, da je zakonodavec vedoma
in namenoma, torej z jasno in odločno
voljo, iz razlogov navedenih v tej peti-
ciji pod I. do V. pri uvedbi enotnega tro-
šarinskega zakona za celo državo, ho-
tel se izogniti dvojnemu obdačenju pro-
ducenta vinogradnika pri konzumu
lastnega pridelka, torej je hotel pozna-

vajoč dejanske razmere, zasigurati, da
se kmetovalec in producent v obče kot
konzument svojega lastnega pridelka
za sebe in svoje lastne gospodarske po-
trebe ne obdači.

Izvršitev navedenega objašnjenja dav-
koddelka nalaga edino in samo vinograd-
nikom izvzeto od vseh kmetijskih in
drugih gospodarsko pridobitvenih pa-
nog, nova ogromna bremena in to baš
ob sedanji krizi našega kmetijstva in
posebej še našega vinogradništva.

VI. Objašnjenje zahteva od vinograd-
nikov državljanov nekaj, kar bi bilo
za nje izvrševati jako težko in kar se
po našem mnenju administrativno ne
bo dalo niti izvajati, niti kontrolirati
ter bo povzročilo po nepotrebnem šika-
ne in dajalo povod k nepreglednim ova-
janjem in vsled tega povzročalo demo-
ralizacijo davkoplačevalčeve vesti.

Ker se pa prav dobro zavedamo, da
gospod finančni minister niti kot stro-
kovnjak in še manj kot minister v naši
državi noče in ne namerava tega, ker
vemo, da hoče samo urejene finance in
zadovoljne državljane, zato upravičeno
pričakujemo in prosimo, da ukine na-
vedeno obrazloženje. Obenem si dovo-
ljujemo opozoriti in prositi gospoda
ministra, da na podlagi trošarinskega
zakona reorganizira plačevanje troša-
rine na vino na način, kakor se je nek-
daj prakticiral v teh krajih in izkazal
kot dober za finančno upravo, za dr-
žavno blagajno, za pokrajinske finan-
ce, za producente, konzumenta in pro-
dajalca kot najprikladnejši.

Prosimo, da blagovolite, gospod mi-
nister, uvaževati vse navedene razloge,
ukreniti potrebno ter sprejeti tudi ob
tej priliki izraze našega najodličnejše-
ga spoštovanja.

Maribor, 12. februarja 1930.

Ivan Šerbinek,
predsednik.

Dela ruskih boljševikov.

Osobje v poslaništvih v Moskvi stra-
da, ker v državnih in zadružnih prodaj-
alnah ne dobe dovolj živil, pri zaseb-
nikih so pa dosti dražja in boljševiška
postava tudi pod kaznijo prepoveduje
take kupčije. Zato je angleško zunanje
ministrstvo poslalo svojemu zastopni-
ku v Moskvo večjo množino živil, raz-
ličnih konserv, kondensiranega mleka
itd. En del teh živil so dobila tudi dru-
ga poslaništva, a vsem angleški zastop-

nik ni mogel ustreči. Zato so se druga
poslaništva sama obrnila v Rigo, Re-
val in Helsingfors, da bi od tamkaj
prejela potrebna živila.

Sploh v Rusiji zelo primanjkuje ži-
vil. Nek Danec, ki je iz Arhangelska
prišel v London, je pravil, da je v se-
verni Rusiji že pravcati glad. Pud ržene
moke stane že 12 rubljev, prej pa le 1
rubelj 20 kopejk, pud (16 kg) sena stane
2 rublja, prej pa le 1 rubelj 20 kopejk.

Vsled tega morajo posestniki klati celo molzne krave, ker jih ne bodo mogli prekrmiti.

V Rusiji zato primanjkuje živil, ker kmetie ne marajo tlačaniti in pridelujejo le toliko, kolikor sami potrebujejo. Vsled tega je strašna jeza na kmete. — Večjim kmetom so boljševiki dali ime »kulaki«. In sam Stalin se je izrazil, da bodo boljševiki kmete zanaprej smatrali za »buržuje«. Proti večjim kmetom so organizirali manjše kmete v takozvane poljedelske komune ali skupna posestva. Ta skupna posestva dobijo od države različne stroje, semensko zrno, ker na teh posestvih upajo boljševiki pridelati dovolj zrna za mesta in za prodajo izven države. Tudi na večje kmete pritiskajo z vso silo, da bi oddali zemljo takim poljedelskim komunom. Kmetje se pa večinoma strahovito branijo in nočejo odstopiti svoje zemlje, ker vedo, da bi bili potem od boljševikov tako odvisni kot industrijski delavci od boljševiške tovarne. Zato je strašen boj med kmeti in boljševiško oblastjo. Boljševiška oblast s silo jemlje zemljo kmetom, ki se branijo, jih zapira, mori in preseljuje cele družine v druge kraje. Kmetje pa požigajo poljedelske komune z inventarjem vred, morijo boljševiške vaške načelnike in njihove komisije. Povsod nič drugega kot samo preganjanje, razdejanje in uničevanje! Pač ubogi ruski kmečki narod pod jarmom boljševiških trinogov! — Kakšen bo konec tega boja?

V severni Rusiji sekajo in pripravljajo les za državne namene. Boljševiki silno priganjajo prebivalce k delu. Tako strogost vlada, da v vaseh ostajajo le starčki in otroci. Boljševiki so zato najeli mestno sodrigo, mestne potepuhe in vlačugarje. Gorje ruskemu kmetu, če bodo taki ljudje njegovi nadzorniki! — Padli bodo nazaj na stopnjo brezpravnih sužnjev.

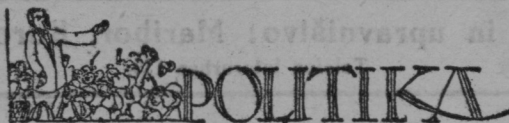
Obenem pa sovjetska vlada zatira vero z vso silo, podira in zapira cerkve, mošeje in sinagoge ter sežiga svete podobe in ikone. V zadnjih treh mesecih je zaprla 980 cerkev ter okrog 200 mošej in sinagog. Zato marsikje duhovniki obhajajo službo božjo ponoči v zasebnih stanovanjih. Pariški pravoslavni metropolit Evlogij pravi v svoji božični poslanici, da so boljševiki v nekem kraju zažgali 4000 svetih podob. In v Voronežu so na Svečnico zažgali 3000 svetih podob in ikon, katere so pobrali iz samostanov in cerkva. Škofe in duhovnike pa mučijo, morijo in zapirajo. So popolnoma brezpravni, ker list »Voroždenie« v Parizu poroča, da po navodilih boljševikov lekarne ne dajejo več zdravil osebam duhovskega poklica in pismonoše jim ne dostavljajo pisem.

Boljševiki pa ne divjajo samo zoper ljudstvo v Rusiji, tudi v inozemstvu hočejo sebi nevarne ljudi odstraniti. V Parizu je stanoval general A. P. Kutepov, predsednik ruske obče-vojne zveze. Sam veliki knez Nikolaj Nikolajevič ga je poklical na to mesto, ker je zelo zmožen mož. Lansko pomlad je inšpiciral v Jugoslaviji. Dne 27. marca je bil na Vurbergu. In takrat smo imeli

čast pozdraviti tega odličnega gospoda. Letos, dne 26. januarja ob pol 11. uri je hotel iti general Kutepov k službi božji po rajnem generalu Kaulbarsu. Blizu njegovega stanovanja ga je čakal lep, rdeč avtomobil. Ko je šel general mimo, sta ga dve močni osebi s silo potisnili v avtomobil in šofer je vse odpeljal neznan kam. Bili so to sovjetski agenti,

ki so najbrže po naročilu iz Moskve ujeli tega odličnega moža ter so ga zapeljali na skriven kraj, kjer so ga umorili. Gotovega pa še nič ne vemo, kaj se je z njim zgodilo.

Tak je položaj v Rusiji. Nam ne preostane nič drugega kot vsak dan moliti po naročilu svetega Očeta: **Odrešenik sveta, reši Rusijo!**

V DRUGIH DRŽAVAH.

Italjanske oblasti in časopisje ima zadnje dni veliko opravka z atentatom na tiskarno lista »Popolo di Trieste« v Trstu. Neznani storilci so položili bombo na hodniku tiskarne zgoraj omenjenega lista, ki je eksplodirala, močno poškodovala tiskarno ter ranila težje štiri osebe, od katerih je eden urednik umrl v bolnici. Lažje poškodovanih je

več. Aretiranih je bilo že nad 100 oseb in Mussolini je razpisal nagrado 100 tisoč lir onemu, ki bo razkrinkal tržaškega atentatorja.

Nova vlada na Španskem se vedno bolj utrjuje. Prejšnji diktator Primo de Rivera je zapustil Španijo in se mu-di v Parizu iz strahu, da bi se kdo ne maščeval nad njim radi samovlade.

V Afganistanu zopet vre. Kralj Afganistana Amanulah živi v prognanstvu v Italiji, njegov naslednik Habibulah je bil ustreljen in proti sedajnemu vladarju Nadirkanu se je začel netiti upor med nekaterimi plemeni.

ZA NEDELJO

Prve cerkve in prazniki.

Ko je bila krščanska cerkev enkrat prosta, ni pozidala samo onih svetišč, ki so bila porušena v preganjanju pod cesarjem Dioklecijanom, — ampak je zgradila veliko novih stavb za katere je prispevala rimska država. Na ta način se je razvila prav kmalu posebna cerkvena stavbena umetnost. V celem prvem stoletju prevladujeta dva sloga: bazilika in okrogle stavbe s kupolo.

Bazilika.

Bazilika je bila stavba v pravokotu, ki je bila razdeljena s stebri v tri ali celo pet ladij. Srednja ladja je bila najvišja s sedlasto streho kakor stranske ladje, a brez oboka, da je bilo videti iz notranjščine strešno ogrodje. Na enem koncu je bila bazilika zaokrožena v polukrogu v takozvano apsidno; v zgorajnem delu stranskih sten so bila okna. Notrajna stran sten kakor tudi tla so bila prevlečena z dragocenim marmorjem ali s preprogami. Večkrat je imela bazilika med ladjo in apsidno še eno povprečno ladjo. V sredini apside je bil sedež za škofa in za tem ob vsaki strani je sedela duhovščina. Zunaj pred baziliko je bila s stebri podprta lopa in pred to nepokrit četverkoten prostor, kamor so smeli grešniki, ki so delali očitno pokoro.

Okrogla stavba.

Značilna za prvo krščansko dobo so okrogla svetišča, ki so bila pokrita s kupolo in je počivala cela stavba na stebrih. Ta način zidanja so uporabljali Rimljani za svoje palače, kopališča in grobnice. Že pod Konstantinom Velikim so se stavile cerkve v tem slogu, kakor na primer cerkev apostolov v Carigradu. Stene okroglih starokrščanskih cerkev so bile na znotraj polne najlepših mozaikov (podob iz razno barvnih kamenčkov, katere so pritis-kali v posebno malto).

Altar.

Altar je stal v baziliki na sredini apside. Če je imela bazilika še povprečno ladjo na sredini, kjer sta se križali glavna in povprečna ladja. V okroglih cerkvah je bil atlar na sredini stavbe. Imel je pryotno obliko mize, pozneje krste, kar je bilo posneto iz katakomb in je služil kot shranišče svetih ostankov. Altarji so bili skraja leseni, pozneje izključno kameniti. Obe stranski altarjevi steni in posebno še sprednja so bile prevlečene z dragocenimi kovinami. Nad altarjem se je dvigalo na stebrih nebo (baldahin). S strehe neba je visela posoda v obliki goloba, kjer je bilo shranjeno Najsvetejše. Ob straneh neba so bile preproge, s katerimi so altar lahko zagrnili. Še le tedaj, ko je prenehala služba božja po zasebnih hišah, so dobile krščanske cerkve več stranskih altarjev.

Prazniki.

Po proglasitvi prostosti za krščanstvo je naraslo število praznikov, ker so jih predpisovali tudi državni zakoni. Božič (25. decembra) so poznali v Rimu leta 336 in se je razširil od tamkaj hitro po celem zapadu. Praznovanje božičnih praznikov so prevzeli na vzhodu krog leta 370. Advent so praznovali v Rimu od 6. stoletja. V Galiji (današnja Francija in Nemčija) so se postili koncem 5. stoletja skozi 6 tednov: v sredo, petek ter soboto kot pripravo na Božič. Praznik razglasenja Gospodovega ali sv. Treh Kraljev se je razširil v drugi polovici 4. stoletja po zapadu. Kristusov vnebohod so začeli praznovati takoj, ko so prenehala preganjanja. Četrto stoletje pozna ta praznik kot splošen. Vnebohod so obhajali s procesijami v kak drug kraj kot spomin na pohod Kristusa ter apostolov iz Jeruzalema na Oljsko goro. Za nekaj posebno prazničnega so smatrali že od nekdanj teden pred Veliko nočjo. Celo čas od Velike noči do Binkošti je bilo nekako praznovanje, ker je bil te dni prepovedan post in klečanje med molitvijo.

Praznik najdenja svetega Križa (14. septembra) so obhajali najprej v Jeruzalemu kmalu po najdenju teh svetih ostankov (320). Zapad je prejel praznik povišanja svetega Križa (4. maja). Tudi praznik cerkvenega posvečenja je postal splošen v 4. stoletju.

V 7. stoletju so znani v Rimu 4 najstarejši Marijini prazniki: Svečnica, Marijino oznanenje, Marijino vnebovzetje in praznik Marijinega rojstva.

Prazniki mučencev so najstarejši. Posamezne cerkvene občine so praznovalle svoje lastne mučence. — Značaj splošnih praznikov so prejeli do 5. stoletja: oba praznika Janeza Krstnika (rojstva 24. junija in obglavljenja 29. avgusta). Praznik sv. Štefana (26. decembra) se je razširil po celi Cerkvi, ko so našli svetnikove ostanke leta 415. Praznik apostolskih prvakov sv. Petra in Pavla (29. junija) so obhajali z vigilijo in osmino v 4. stoletju v Rimu. — Iz Rima ga je prevzel celi zapad in v 5. stoletju tudi vzhod.

Posvečevanje praznikov je obstajalo predvsem v obisku službe božje. Radi tega je morala Cerkev zahtevati ob praznikih opustitev hlapčevskih in drugih opravil, ker je to zahteval obisk svetišča. Počitek ob praznikih je prevzelo krščanstvo gotovo od judov, ki po sobotah niso delali. Prvotno je bila ta zapoved raztegnjena le na krščansko nedeljo in pozneje na pglavitne praznike.

Že Konstantin Veliki je odredil, da mora ob nedeljah počivati vojaštvo, sodišča, obrtniki, poljedelci pa so še smeli delati. Ta Konstantinova zapoved je bila uzakonjena tudi po drugih rimskih cesarjih, ki so jo raztegnili na praznike in prepovedali ob nedeljah in praznikih celo predstave po cirkusih ter glediščih.

Proti divjanju boljševikov. Boljševiki so izšli iz socialno-demokratske stranke ter se ponašajo s tem, da so najbolj dosledni pristaši nemškega židovskega pisatelja Karla Marksa, ki je ustanovitelj takozvanega znanstvenega socializma. Marksizem proglašava vero kot zasebno stvar. Kako v dejanskem življenju izgleda to načelo, dokazujejo socialni demokratje, od katerih je veliko število izstopilo iz krščanske cerkve. Tako je na primer med socialno-demokratskimi poslanci v nemškem državnem zboru več nego dve tretjini brez konfesije, to je, izstopili so iz krščanske vere ter izjavili, da so brez verske pripadnosti. Tudi med slovenskimi socialno-demokratskimi voditelji je nekaj takih, ki so brez konfesije. Nedavno je mariborsko socialno-demokratsko glasilo pisalo o tem, kako bi treba tudi v Beogradu širiti brezkonfesijstvo (odpad od krščanske vere). Do viška pa so pritirali sovraštvo proti veri in cerkvi ruski boljševiki, ki so si postavili kot nalogo iztrebiti iz Rusije pravoslavno in katoliško ter sploh vsako vero. Rušijo cerkve — samo v preteklem letu je bilo zaprtih, odnosno porušenih 1200 cerkev, snemajo iz zvonikov zvonove, zapirajo in mučijo in ubijajo škofove in duhovnike, razpuščajo verske občine. V petih letih, tako napovedujejo

boljševiki, ne bo v Rusiji nobene cerkve več. To divjanje boljševikov je našlo odmev po kulturnem svetu. Kajpada socialnodemokratski listi o protiverskem divjanju svojih bolj odločnih in bojevitih bratov ne najdejo niti besedice obsodbe. Kulturni svet pa se je zganil ter so se začeli razlegati protesti iz Anglije, Francije, Nemčije, Švedske, Avstrije in drugod. Papež Pij XI. je izdal 8. februarja pismo, v katerem odločno obsoja bogokletne zločine boljševikov proti Bogu in proti dušam ruskega naroda. Posebno poudarja, da boljševizem v glavnem ogroža in pokvarja mladino, da jo zapeljuje v vse pregrehe ter da krši celo človeško naravo. V času zadnjih božičnih praznikov je bilo v Rusiji zatvorjenih na stotine cerkev, na stotine podob svetnikov sežganih. Uprizarjajo se bogokletni sprevodi, pri katerih polodrasli dečki v duhovniški obleki zasramujejo ter pljuvajo na križ. Zato sveti Oče poziva vernike k zadostivni in prosivni molitvi. Dan svetega Jožefa je posebno določen za takšne molitve. Sveti Oče bo ta dan v Rimu opravil sv. mašo, da bi prišla rešitev iz te groze. Papež izraža upanje, da se bodo vsi verniki ta dan udeležili spravne službe božje.

NOVICE

Smrt priljubljenega in spoštovanega zlatomašnika. V Zrečah pri Konjicah je umrl v lepi starosti 78 let tamkajšnji g. župnik, duhovni svetovalec in zlatomašnik Matija Karba. Blagopokojni je bil rojen v Ljutomeru, posvečen v mašnika 23. julija 1876. Kaplan je bil pri št. Janžu na Dravskem polju in na Dobrni. Že leta 1892 je postal župnik v Zrečah, kjer je opravljal svojo službo celih 37 let do smrti. Rajni zlatomašnik je bil vzgleden duhovnik in priljubljen pri ovčicah in duhovnih sobratih. Delaven je bil tudi na gospodarskem polju in učenjak kot jezikoslovec. Vsa leta javnega delovanja je bil vnet dopisnik katoliškega časopisja in posebno še Slovenskega Gospodarja. Uredništvo »Gospodarja« se bo pokojnega spominjalo s hvaležnostjo, ker je znal radi izrednega spomina opomniti naš list na razne jubileje in dogodbe iz dobe tabarov po Sloveniji. Počivaj v miru za vse dobro vneta in delavna duhovniška duša in ostani ti ohranjen trajno hvaležen spomin pri vseh, ki so te poznali!

Nova železniška proga Rogatec—Krapina je bila slovesno otvorjena v nedeljo dne 16. februarja. Proga je blagoslovil zagrebški nadškof dr. An. Bauer ob navzočnosti prometnega, poljedelskega ministra in več drugih dostojanstvenikov železniških prometnih in gradbenih oddelkov. Našo škofijo ja zastopal na slovesnosti pomožni škof dr. I. Tomažič.

Vozni red na progji Rogatec—Krapina. S pondeljkom, dne 16. februarja tega leta so pričeli na novi progji Rogatec—Krapina redno voziti potniški in tovorni vlaki. Po voznem redu bodo vozile po tri garniture dnevno iz Rogatca in Krapine. Vozni red je naslednji: Iz Ro-

in varuje ne samo belo temveč tudi barvano perilo. Pa tudi za volno in svilo je idealno sredstvo za pranje

212-1

gatca vozijo: 1. vlak št. 2137: odhod 4.30, Dobovec 4.42, Sv. Rok-Lupinjak 4.49, Gjurmanec 5.08, prihod v Krapino 5.20, odhod 5.40, Velika ves 5.53, Sv. Križ 6.04, Zabok 6.20. — 2. vlak št. 2111: odhod Rogatec 9.27, Dobovec 9.37, Sv. Rok-Lupinjak 9.43, Gjurmanec 9.59, prihod v Krapino 10.09, odhod 10.28, Velika ves 10.44, Sv. Križ 10.59, Zabok 11.20. — 3. vlak št. 2139: odhod Rogatec 17.10, Dobovec 17.22, Sv. Rok-Lupinjak 17.34, Gjurmanec 17.58, prihod v Krapino 18.10, odhod 18.33, Velika ves 18.49, Sv. Križ 19.04, Zabok 19.25. — Iz Razbora odnosno Krapine vozijo vlaki: 1. vlak št. 2112: odhod Zabok 6.50, Sv. Križ 7.15, Velika ves 7.29, prihod v Krapino 7.46, odhod 8.02, Gjurmanec 8.13, Sv. Rok-Lupinjak 8.33, Dobovec 8.38, Rogatec 8.48. — 2. vlak št. 236: odhod Zabok 14.35, Sv. Križ 14.58, Velika ves 15.14, Krapina prihod 15.31, odhod 15.51, Gjurmanec 16.08, Sv. Rok-Lupinjak 16.33, Dobovec 16.38, Rogatec 16.59. — 3. vlak št. 2138: odhod Zabok 20.20, Sv. Križ 20.37, Velika ves 20.49, prihod v Krapino 21.36, Sv. Rok-Lupinjak 21.59, Dobovec 22.04, Prihod Rogatec 22.16.

Naše slike. Pošljite nam lepe fotografije in slike naših vasi, da jih bomo objavili v Naših slikah! — Pošljite nam slike zanimivih dogodkov v svojem kraju! — Za lepe slike, ki jih bomo objavili, bomo dali lepe nagrade. Kupujte pri trgovcih, ki inserirajo v Naših slikah. Sklicujte se pri nakupovanju na naše inserate!

Požar povzročil veliko škodo. Dne 13. februarja zjutraj je začelo iz nepojasnjenega vzroka goret gospodarsko poslopje odvetnika dr. Rudolfa v Konjicah. Zgorel je hlev, šupa in nekaj gospodarskega orodja. Škodo cenijo na 50 tisoč Din. Požrtvovalni gasilci so bili pridno na delu z novo motorno brizgalno in preprečili razširjenje požara na sosedna poslopja.

Če zadeneta skupaj avtomobil in voz. Dne 11. februarja sta kljub pravilni vožnji zadela skupaj na cesti proti Dobovi pri Brežicah voz posestnika Ant. Katiča iz Loč in osebni avtomobil. Suneč je kobilno močno poškodoval, da bo

najbrž poginila, a tudi avtomobilu so se podrobile šipe.

Po 6 tednih so našli v Paki pri Šoštanju vtopljenega lesnega trgovca Josipa Sigulina. Gre v tem slučaju za samomor.

Žganje mu je izkopal grob. 60 letni Jožef Kovač iz Ratkovec v Prekmurju se je podal 11. februarja z doma po opravkih. Zvečer se ni vrnil in so ga našli drugi dan v Ivanjševcih zmrznelega ob robu gozda. Za povratek domov se je mož preveč napil žganja in to je povzročilo smrtno nesrečo.

Smrt pod vozom. 73 letni hlapec Anton Fink je bil uslužben pri posestniku Brezovniku v Vojniku pri Celju. V petek dne 14. februarja tega leta popoldne je hotel z voza pospraviti žagavico v vrečah. Voz se je kar nenadoma nagnil in pokopal starčka pod seboj. Ko so ga potegnili izpod voza, je imel revež tako hude notranje poškodbe, da so ga prepeljali v celjsko bolnico, kjer je umrl v soboto.

Najstarejši most v Nemčiji. Najstarejši most v Nemčiji je most preko reke Mosel v mestu Trier, ki je bil pozidan od starih Rimljanov. Ker most ni več kos modernim prometnim zahtevam, ga bodo sedaj preuredili in razširili. Most počiva na zidanih stebrih in je dolg 190 metrov. Drugi in sedmi podporni steber sta bila razstreljena od Francozov leta 1689, a pozneje zopet pozidana. Nemško mesto Trier, ki je bilo ustanovljeno od rimskega cesarja Avgusta, je bilo že v sredini 1. stoletja zelo bogato in pozneje večkrat sedež rimskih cesarjev.

Dragocenost predmetov, ki so bili last ponesrečenih letalcev. V Parizu se je vršila pred kratkem zanimiva licitacija. Letalca Nungessers in Colli sta nameravala preleteti Ocean od vzhoda proti zapadu. Med potjo sta oba smrtno ponesrečila. V Parizu je bila Nungesserova čepica izlicitirana in prodana za 100 tisoč Din. Par rokavic, ki so bile last francoskega letalca, so dosegle še višjo ceno. Vsako rokavico so namreč posamič dražbali. Eno je kupil neki Francoz za 400 tisoč Din, drugo Amerikanec za 600 tisoč dinarjev.

Način življenja znamenitih starčkov. Španski časopis »Heraldo« je objavil, kako so se ohranili veliki misleci, delavci in izumitelji v visoki starosti čili ter zdravi. List poroča o znamenitem ameriskem izumitelju Edisonu, ki ima že 81 let in spi vsako noč komaj 3 ure. On sam trdi, da požira spanje človeške moči in se počuti on pri tako kratkem počitku prav dobro. Najstarejši kralj v Evropi, Gustav V. na Švedskem, ki je že star 70 let, se ohranja mladostnega, ker igra tenis (igra z žogo). Pustil si je zgraditi v Stockholmu dvorano, kjer si krepi telo tudi v zimski tenis športom. Dvakratni ameriški milijarder Rockefeller, ki bo star kmalu 90 let, pripisuje svojo telesno čilost dejstvu, ker se ne loti ničesar, kar bi mu pokvarilo dobro voljo (to je lahko pri milijarderju), in igra golf igro. Rockefeller je dobil vrstnika v generalu Bernhardu Shawu, ki uživa le rastlinsko hrano in je pri 91 letih neverjetno mladosten. Lansko leto je obi-

skal pisatelja Emila Ludviga ob Komerskem jezeru. Pri vožnji po jezeru je skočil iz motornega čolna in plaval neprestano eno celo uro.

Stoletniki. V Jassy na Rumunskem je umrla nedaleč od mesta v kraju Targul Frumos 128 letna gospa Cassandra Anitoje. Ta ženska ni bila nikdar bolna v svojem življenju. Železnico in avtomobil je poznala le iz pripovedovanj drugih. — V Beli Durčovja na Slovaškem je obhajal te dni Jan Durčo svoj stoletni rojstni dan. — V južno-srbskem mestu Kumanovo so dognali ob priliki ljudskega štetja, da je meščan Safir Petrušević že končal 130 let in kadi vsaki dan, še dobro sliši in je duševno čil. Ob tej priliki so starčka prvič v življenju fotografirali.

Ponesrečeni preroki. Ob koncu leta 1929 je razvidno, kako malo smemo zaupati napovedovalcem bodočnosti. Najbolj se je urezal nemški prerok Huter, ki je za novo leto Stresemannu napovedal veliko uspehov v letih 1929 in 1930, ko bi postal nemški državni predsednik. Stresemann je umrl, ne da bi počakal na leto 1930. Na Angleškem se je prav tako osmešil dokaj znani »stari zamorec«, ki je pisal o težki izgubi v kraljevski rodbini. Vsi so mislili na kralja, ki je nevarno obolev v lanskem februarju. Toda kralj je ozdravel in ni imela kraljevska hiša nobenih drugih neprilik. Na Francoskem je obljubovala madame Laplace strele na nekega uglednega politika, prevrat na Ruskem in vojno v Ameriki. Vse to je izostalo, umrl pa je Clemenceau, na katerega vedeževalka ni pomislila.

Raziskovalci južnega tečaja rešeni. Z Byrdovo ekspedicijo, ki je končala raziskovanja na južnem tečaju, smo se že večkrat ter obsežno bavili. Ko je raziskal Byrd v letalu tečaj v 15 urnem poletu, se je vrnil v svoje oporišče in njegova družba se je odpravila na odhod in povrnitev na ladji v Newyork. Česar ni nikdo pričakoval, to se je bilo zgodilo, da je Byrdova ladja na morju zamrznila in ni mogla nikamor. Po vesterh je bil led debel 10 metrov in Byrdov parnik sploh ni bil opremljen za lomljenje ledu. Pogumni raziskovalec se je obrnil potem radija na pomoč v cel svet, naj ga reši iz mučnega ter resnega polajaja kak ledolomilec. Čakal je revež s svojimi tovariši v vedni temi cele tedne in se je dokopala do njegovega oporišča ob morju še le te dni ladja »Little America«, na kateri se bo ekspedicija rešila nazaj v domovino, kjer jo že radovedni Amerikanci pričakujejo z največjo nestrpnostjo.

Usoda predsednikov Mehike. Izvolitev predsednika mehikanske republike je ravno toliko kakor bi proglasili nad novolizvoljenim smrtno obsodbo. Zavarovalna družba bi gotovo ne upala mehikanskega predsednika zavarovati na življenje. Mehikiški vodilni politiki so v stalni smrtni nevarnosti. Opozicija uprižarja na vodilne osebnosti na vladi atentate. Ker se hitro menjavajo vloge vladnih in opozicijskih strank ni med umorom in postavno umrtitvijo nobenega razločka. Tako je bilo v Mehiki pred 100 leti in je še tudi danes. Od dneva, ko je postala Mehika samo-

stojna, bilo je to 16. septembra 1810, ko je prenehala španska nadvlada, do danes, sta umrla le dva predsednika naravne smrti. Prvi je bil Juarez, premagovalec cesarja Maksimiljana I., drugi general Gonzales. Pet vladarjev, en cesar in štirje predsedniki so zapustili ta svet nasilne smrti. Število atentatov, ki so bili izvršeni v Mehiki od njene samostojnosti, je nemogoče določiti. — Ako leži sedajni predsednik Rubio s prestreljeno čeljustjo v bolnici, se dobro zaveda, da je bil prvi strel v njegovo glavo le poskus, upihnuti mu luč življenja za vedno. Že pred potovanjem v Zedinjene države so ga morali nad vse vestno stražiti. Njegov prednik Obregon (zadnji mehikanski predsednik Portes Gil je le zastopal nekaj mesecev umorjenega) je bil ustreljen oni dan, ko bi bil moral nastopiti najvišjo službo. Zloglasni Calles je bil tudi oni vodilni politik, ki je še danes med Mehikanci nepopisno osovražen, vendar se še doslej ni nikdo dotaknil njegovega življenja resno.

»Mrlič« zbežal s pokopališča. Zgodilo se je to v Queretaru (Mihika). Ves mrtvaški sprevod se je izvršil v najlepšem redu in na pokopališču so se med običajnim jokom sorodnikov ravno pripravljali, da bi položili truplo ubogega Jose Lazano k večnemu počitku. Hipoma pa je pokazal »mrlič«, da se s to namero ne strinja, in je pričel kričati. Razbil je pokrov rakve, skočil iz nje, se začudeno in preplašeno ogledal po navzočih in jo nato ubral urnih korakov s pokopališča, pri čemur ni niti iskal izhoda, ampak je skočil kar preko zida. Še bolj začuden in preplašeni navzoči so pozabili na jok in se istotako razpršili na vse strani. V par trenutkih sta ostala grob in krsta osamljena. Izkazalo se je pozneje, da so Lazana napadli krči in so ga v tem stanju pomotoma smatrali za mrtvega.

»Duhovi« so se zmotili. 14 letna Ruby Rowe iz Geneve je nenadoma izgubila v Chikagu iz hiše svojih staršev. Babjeverni njen oče se je zatekel po navsvet k nekemu spiritistu, ki je poklical duhove, in ti so povedali, da je bila deklica ugrabljena in da se nahaja zaprta v neki obcestni gostilni. Pokazalo pa se je, da »duhovi« niso bili prav poučeni, kajti deklico so pozneje našli na nekem kmetskem posestvu, kamor je sama ušla in sicer iz vzroka, da bi se ji ne bilo treba učiti muzike, k čemer so jo doma silili.

Dragocena jajca. Vsakdo bi si mislil: eno jajce je podobno drugemu. Razlikujejo se jajca le po velikosti ter barvi. Smejali so se leta 1880 v Edinburgu na Angleškem možu, ki je kupil dve sivkasto-beli jajci s temnimi lisami, dolgo vsako po 12 cm za 400 Din. Dva tedna pozneje je prodal jajci lordu Milfordu za 60 tisoč Din. Jajci sta bili od danes že izumrlega orjaškega ptiča, ki se je imenoval alk. Ohranjenih je od te ptice do danes le še 8 nagačenih živali in 70 jajc. Alk je bil ptič plavač, na kratkih nogah, s perutmi od 90 cm dolžine in je živel v množinah krog severnega otoka Islandija, Nove Funlandije in na Funki otočju. V 17. stoletju so ptico uničili radi mesa in perja. Zadnji par

je bil ustreljen na otoku Eldey pri Islandiji leta 1844. Od taistega časa rastejo v ceni še ohranjena alk jajca. — Gospa Shmith (Angležinja) je imela 3 alk jajca. Leta 1912 je darovala eno muzeju v Bristolu, drugi dve sta bili prodani in sicer eno za 40 tisoč, drugo pa za 45 tisoč Din. Ako računamo, da pride eno jajce na približno 40 tisoč Din, potem znaša vrednost vseh še ohranjenih jajc 2.8 milijonov Din.

Z enajstim letom županja. Čudna navada obstoja v angleškem mestu Orsett, kjer je županska čast v rokah žen družine Wilson in se podeduje od matere na hčerko. Na ta način se je povspela sedaj do županje komaj 11 letna Marijeta Wilson.

Vrtnar našel zaklad. Nek vrtnarski pomočnik, Harald Carlson po imenu, je kopal ob neki najbolj prometni ulici v Stockholmu. Naenkrat zadene njegova lopata na nekaj kovinastega. — Koplje dalje in kmalu opazi zaboj, v katerem se je nahajalo 500 srebrnikov iz časa 1660 do 1718. Mnogi srebrniki so nosili sliko kralja Karla XII. Zaboj, v katerem se je denar nahajal, je bil precej pokvarjen, dočim je bil denar zelo dobro ohranjen.

Sedem let brez dežja. »Sidney Manchester« poroča, da niso videli v mestu Morgan v Avstraliji že nad 7 let dežja. Redkokdaj so našli otroci na cesti žabo. Če so jo spustili v vodo, je utonila; žabe v teh krajih so se popolnoma odvadile plavanja. Voda se deli iz mestnega vodovoda v strogo določenih količinah. Kopanje je strogo prepovedano. Lastniki kopalnic lahko čakajo na naliiv, ki bi jim napolnil strešne cisterne. Ko se oblačijo otroci za šolo, jim matere brišejo obraz z vlažno cunjico ali rokavico. V jutranjih urah imajo vedno najmanj vode, ker jo deli mesto še le ob 9. uri.

Peš skozi Afriko. Dva Avstralca, Monson in Wilson po imenu, sta dospela v glavno mesto Egipta v Kairo, potem ko sta prehodila celo Afriko. Prehodila sta vsega skupaj 7000 milj in pri tem bila tudi v Rodeziji in Belgijskem Kongu. Prtljaga obeh potnikov je obstojala iz ene same odeje. Pred letom dni sta praznovala božič v pokrajini Zambesi, sredi divjakov. Kakor pripovedujeta, so bili divjaki napram njima izredno prijazni. Neki črnci iz Konga ju je celo spremljal prav do Kaire, toda, ko so prispeli tja, ga je mestni promet in vrvenje tako prestrašilo, da je kar zbežal nazaj v puštinjo. Med potjo sta Monson in Wilson tudi poskušala na goro Kilimandžaro, najvišja gora Afrike, česar pa radi pomanjkanja živila nista mogla izvršiti.

Trije hišni svetovalci. »Kaj je to, kako je to, sosed, da vaše gospodarstvo tako raste, tako procveta in vendar ni na vas ničesar posebnega opaziti, niti na vsem, kar se pri vas počne! Mi ostali tudi delamo, obračamo si storjeno v hasek, a navzlic temu do blagostanja ne pridemo.« »Torej se vam to čudno zdi,« odvrne sosed; »hvala Bogu, godi se mi dobro, Bog mi daje svoj blagoslov. To pripisujem prvič milosti božii, drugič pa mojim trem hišnim svetovalcem.« »Vašim trem hišnim svetoval-

cem? Kateri pa so ti?« vpraša začudeno sosed. »Domači pes, petelin in mačka,« odgovori sosed. »Vi se norčujete?« »Ne norčujem se, marveč trdim resnico. Poslušajte me! Pes laja, kadar čuje prihajati pridaniče, kar znači previdnost. Petelin kikirika, ko se prične daniti, kar znači, vstajati. A mačka se umiva, obližuje in snaži, kadar prihaja gost, kar znači pogostiti ga.« »Že razumem sosed, kar mi nameravate s tem povedati. Tri reči so potrebne, da bi se gospodarstvo povzdignilo in te so: previdnost napram vsakomur, ki nam lahko škoduje, skrb za vse, kar nosi prospeh in prijaznost z vsakim, ki nam dobro želi in stori.« »Ako si moje tri hišne svetovalce na naveden način tolmačite, nimam nič zoper to. Nasprotno hvalim jih, da me opozarjajo, kako se mi je ravnati, brez njih bi bil nemara na vse to že pozabil.«

Ženska čast in denar. V neki stari zgodbi čitamo o sodniku, ki je modro razsojal, če je tožila ženska, da jo je kak moški s silo v greh zapeljal. Obsodil je moškega, da naj ali žensko poroči ali pa plača denarno kazen. Povečini so moški seveda raje plačali kot pa svoje tožiteljice poročili. Ženska je hitro denar pobasala v žep in odšla. Sodnik pa je ukazal moškemu, naj teče za žensko in ji skuša denar iztrgati. Nerédkokrat se je zgodilo, da je dekle branilo denar s tako spretnostjo in pogumom, da ji ga moški ni mogel iztrgati. Konečno je sodnik oba poklical nazaj, zapovedal ženski, naj moškemu denar vrne in sklenil svojo razsodbo z modrimi besedami na žensko: »Če bi bila branila svojo čast in poštenost tako spretno in neustrašeno kot denar, bi te ne bil mogel nihče za to ogoljufati.«

Zdravnik dr. Jos. Marcus v Framu sprejema stranke od 1. marca naprej v vili Šerbinek I. nadstropje šte. 3. 226

Bodite oprezni

pri nakupu nove obleke in zahteva te pred tem od Trgovskega doma

Stermecki v Celju z dopisnico na ogled vzorce sukna, ševjota in kamgarna za moške obleke, krasne volnene tkanine za damske plašče in obleke, svile, delena, etamina, šifona, batista, platna in vse ostale manufakture za obleke in perilo.

Naročila preko Din 500 se pošiljajo poštne proso. Cenik z več tisoč slikami na zahtevo popolnoma brezplačno.

Trgovski dom **R. Stermecki**, Celje št. 24. Dravska banovina. 27-3

Dijaška kuhinja v Mariboru je prejela te-le podpore: uprava Slovenskega Gospodarja 75 Din; Štefan Breznik, posestnik v Brezulah 100 Din; I. Babič, kaplan v Št. Ilju zbral na gostiji Libek—Očkerl 100 Din; Neimenovani 250 Din; Marko Škofič, kaplan pri Kapeli na sedmini Elizabete Nedog 60 Din; Kuzman Jernej, posestnik v Vitanjih 2000 Din; dr. Josip Povač, fin. direktor 200 Din; Mohorjani pri Sv. Križu po dekanu Weixlu 100 Din. Nadalje so poslali denarni zavodi in okrajni zastopi večje podpore in prijatelji revnega dijaštva so obilo preplačali doposlano jim knjižico »Maribor za svoje dijaštvo«. Vsem iskren Bog plati!

Gospa, že prvi poskus pranja po našem načinu Vas bo uveril, da imamo prav! Čitajte oglas terpentinovnega mila **Gazela**. 152

»Ljudska samopomoč« v Mariboru naznanja ponovno cenjenemu občinstvu Slovenije, da nimajo naši poverjeniki nobene pravice do kakšnega inkasa in da priznavamo le plačila, izvršena po naših poštnih položnicah ozir. plačila v naši pisarni. Poverjeniki se morajo izkazati z našim potrdilom. 235

Nastop divjih zveri v starem Rimu.

Rimljani so se razveseljevali v dobi cesarjev v cirkusu, v primeri s katerim so vsi današnji prava otroška igrara. Največji rimski cirkus je imel prostora za 180 do 190 tisoč gledalcev in je bil v tehničnem oziru naravnost bajno opremljen. Za vladanja cesarja Nerona se je prikazala v cirkusu iz 9 metrov globoke vdolbine kar naenkrat cela pokrajina iz najbolj južnih krajev z vso mogočo divjo zverjadjo. Zaplavale so pred gledalci ogromne ladje, iz kojih notranjščine so se prikazale cele skupine: medvedov, levov, tigrov ter slonov.

Z zverinami so se morali boriti ljudje, ker so pošiljali po rimskem zakonu na ta način na drugi svet najhujše razbojnik. Ako so zakrivali premikachi kulis ali tehnični delavci med predstavo kako nerednost ali zakasnitev, jih je ukazal cesar pometati pred zveri. Človeško življenje je bilo pri rimskih igrah v cirkusu brez vsake veljave. Ne samo to, da so razmesarile zverine spodaj v areni na stotine žrtev, je tekla večkrat kri tudi na galerijah za gledalce. Tako na primer je pustil cesar Kaligula, ko je občinstvo v cirkusu

med predstavo protestiralo proti previsokim davkom, — zagrabitni najbolj glasne kričače in jih takoj pobiti.

Vzpored v rimskem cirkusu je bil navadno ta-le: menežarije, draženje zverjadi in prikazi živalske umetnosti.

Prve slone je pripeljal v slavnostnem sprevedu v Rim, 120 po številu, Metell, zmagovalec nad Kartazani v Afriki leta 250 pred Kristusom. V vojni proti Pyrrhu, leta 280 pred Kristusom, so videli rimski vojščaki prvič slone. Imenovali so jih po pokrajini Lukaniji, v kateri leži bojišče Herakleja, »lukanške vole«.

Kmalu so pustili, da so se borili v cirkusu sloni proti bikom. Pod Pompejem so bili priljubljeni boji med sloni in ljudmi. Julij Cezar je uprizoril v cirkusu pravo bitko, v kateri so se morali boriti med seboj: 300 pešcev, 300 jezdecev in 200 slonov.

Čudimo se lahko danes nad tem, kaj vse so naučili slone rimski krotilci. Vladarja Cezarja so spremljali pri povratkih v stanovanje v noči sloni z gorčimi bakljami. Še danes tolikanj priljubljena godba slonov je bila Rimljanom dobro znana. Slone so tako izve-

bali, da so pisali na tablo latinske in grške črke in besede, plesali po vrveh itd.

Nastopi divjih zverin so bili v Rimu najbolj na dnevnem redu od leta 50 pred Kristusom naprej. Za te predstave so uporabljali neverjetne množine divjih živali, na tisoče lovcov ter lovilcev je bilo na delu, da so uvažali v Rim zverjad. Cesar Avgust je pustil leta 13 pred Kristusom pripeljati v Rim ob priliki otvoritve Marcellovega gledišča 600 pantrov in leopardov. V letih njegove vlade so pomorili v cirkusu 3500 glav najbolj divjih zverin.

Leve so kazali najprej zvezane. Sulla je naročil leta 83 pred Kristusom od mavretanskega kralja Bochusa s sulico oborožene bojovnike, ki so se spuščali v borbe z levi. V teh borbah je bilo pokončanih na stotine levov samcev. Pompej je zaukazal, da se je borilo 600, Nero 400 jezdecev proti 300 levom.

Leve so tedaj tolikanj ukrotili, da so se podili v areni za zajci jih zajeli žive in jih prinesli v roke krotilecem.

Na slikah večkrat vidimo, kako vlečejo rimski slavnostni voz tigri in to je bila resnica. Mark Antonij se je peljal s plesalko v vozu, katerega so vlekli tigri.

V cirkuških igrah pod cesarjem Avgustom leta 2. pred Kristusom je bilo videti 36 krokodilov. Plavali so po vodi in so jih ubijali pred gledalci takozvani gladijatorji. Prvo žirafu je pokazal v Rimu Julij Cezar leta 46 pred Kristusom in so jo krstili med navdušenjem za »divjo ovco«.

Leta 50 pred Kristusom so prepeljali prvič v Rim iz Afrike povodne konje. Leta 61 pod Pompejem so videli Rimljani prvega nosoroga, katerega so krstili za »iteopskega vola«.

Cesar Tit, ki je razdejal Jeruzalem, je pokazal Rimljanom pri eni igri 5000 divjih zverin.

Kakor že omenjeno, so znali Rimljani naučiti najbolj podivjane zveri raznih spretnosti. Gledišča, kjer so nastopale opice v vseh mogočih ulogah, so bila v Rimu nekaj vsakdanjega.

Rim je imel v dobi cesarjev posebne vrtove, v katerih si je lahko vsakdo ogledal vso mogočo zverjad. Istotako so obstojali v tem starem velemestu muzeji, v katerih so bile na vpogled nagačene živali, ki so bile za Italijo posebnost.

Na koncu sveta.

Na koncu sveta — kje je neki to, bo vsakdo radovedno vprašal.

Da prideš na kraj, kjer pravijo: »na koncu sveta«, se je treba peljati iz Moskve preko gorovja Ural do Tjumena v Sibiriji. Od tukaj rabi parnik 1 teden preko Tobolska, po reki Ob navzgor do zadnjega mesta, ki se imenuje Obdorsk. Tukaj preneha 20. stoletje s svojo tehniko ter modernimi napravami in se začne 600 km dolgi polotok, ki nosi ime Ja-Mal ali Samojedski polotok. — Samo enkrat na leto je ta ogromna pokrajina v zvezi s kulturnim svetom in sicer v aprilu, ko obišče mesto Obdorsk trgovska ekspedicija na parniku, ki

pripelje iz Hamburga. — Kdor si hoče ogledati notranjost Samojedskega polotoka, se mora vvesti na sani, katere vlečejo severni jeleni. Navadno zvežejo 6 sani eno za drugo in na te naložijo prtljago raziskovalcev. Pokrajina je skrajna poraščena z mecesni, jelkami in brezami, le čisto na severu je gola. — Tukaj prebiva od nekdanj pastirski narod, katerega so krstili Rusi Samojede = ljudje, ki jedo samega sebe ali ljudožrci. Danes se preživlja Samojed po človeško, a nekoč so morale biti pri njih v navadi človeške daritve, ker sicer se naroda ne bi bilo oprijelo ljudožrsko ime. Posamezna taborišča, po katerih prebivajo samojedska plemena, so oddaljena eno od drugega po 50 do 100 km. Samojedi se selijo, ker so pastirji, iz kraja v kraj, ko zmanjka pašje za edino domačo žival, za severnega jelena.

V prejšnjih časih je živelo na celem polotoku 17 samojedskih plemen, od katerih je govorilo vsako svoje lastno narečje. Danes so združeni vsi Samojedi v štiri zveze, ki se imenujejo: Chudi, Okotteto, Wanuito in Esyngi. Na celi pokrajini, kateri pravijo »konec sveta«, cenijo 100 tisoč severnih jelenov in je obljuden le 4 tisoči del. Posamezne črede štejejo po 1000 glav jelenov. —

Vzglede preobilne jedi in pijače.

Iz zgodovine in raznih opisovanj je znano, da so bili starorimski plemenitaši požeruhi v vsakem oziru. Nedavno pa je objavil nemški ilustrirani list iz Leipziga ugotovitev, da niso zaostajali za starimi Rimljani, kar se tiče požrešnosti, prav nič srednjeveški Nemci in Angleži. Hočemo navesti par vzgledov: Leta 1407 je slavil vojvoda Jurij iz Landshuta v Nemčiji poroko, na katero je bilo povabljenih na tisoče raznih gostov. Zaključek ohceti je bil ta, da so so pojedli ob tej priliki: 300 volov, 63 tisoč komadov perutnine, 500 gosi, 75 tisoč rakov, 75 divjih svinj, 160 jelenov. Obilno jed so zalili s 3660 hektli najboljšega nemškega ali italijanskega vina.

Nemški mejni grof v Ansbachu je tehtal 4 cente in bil visok nad 2 metra. Ko je umrl in so ga raztelesili, so ugotovili, da so bila njegova jetra težka 5 funtov (funt = ½ kg), pljuča 4, srce 1 in pol funta in vranca 1 in četrt funta.

Nič boljši nego srednjeveški Nemci niso bili Angleži.

Ko je postal Jurij Neville (umrl 1475) nadškof v Yorku, so priredili velikanško slavje, na katerem je šlo skozi človeška telesa 846 hektolitrov pšenice, 190 tisoč litrov vina, 480 litrov vina, kojemu so primežali razne dišave, 80 pitanih volov, 6 divjih bikov, 1004 koštrunov, 300 svinj, 300 prašičkov, 300 telet, 4000 domačih zajcev, 200 kozličev,

Ženska je Samojedu sužnja, ki mora postaviti šotor. Je to enostavno bivališče, ki je zgrajeno iz kolov, strani in streha so iz brezove škorje.

Samojedka mora skrbeti nadalje za ogenj, vodo, kuho in za deco. Moževo opravilo je lov in ribarenje. O kaki ženitvi po naših pojmihi ni na Samojedskem niti govora. Ženin kupi nevesto od staršev za določeno število jelenov in mu je pozneje le delavna sužnja brez pravic.

Samojed poje veliko, če ima, sicer je pa skromen in lahko prebije po več dni ob gorkem čaju s par grizljaji zmrznjenega mesa. Meso severnega jelena jedo surovo in istotako ribe.

Poleti se povsne toplomer na 25 stopinj toplote, v zimskih mesecih pa kaže skoro stalno 30 stopinj pod ničlo.

Strašna muka za te kraje so v poletnem času nepopisne množine muh, ki so za kulturnega Evropejca nekaj nevzdržnega.

Samojede so odkrili svetu prvič pred 300 leti Jermakovi kozaki. Nato je imel ogromni polotok mir pred radovedneži do leta 1908, ko je raziskala pokrajino posebna znanstvena ekspedicija. Danes odpirajo kulturnemu svetu 600 km dolgi »konec sveta« nemški znanstveniki.

3000 gosi, 3000 kapunov, 100 pavov, 200 žerjavov, 2000 mladih kokoši, 4000 golobov, 4 tisoč rac, 200 fazanov, 500 jerebic, 4 tisoč kljunačev, 400 vodnih kokoši, 100 prepelic, 200 srn, 400 jelenov, 1400 skled hladetnine, 300 ščuk in 400 tort.

Na opisani pojedini je pripravljalo jedi 62 kuharskih mojstrov in 515 pomočnikov. Pri mizah je streglo nad 2 tisoč služabnikov.

V novejši dobi so znani v Nemčiji kot ljudje obilne hrane kmetje iz Dithmarsen. Kmečka družina iz omenjenega kraja si je privoščila leta 1858 skozi eno leto: 2 pitani kravi, 4—5 svinj, veliko koštrunov, 20 gosi in 10 telet. Na eno osebo je prišlo letno 250—300 funtov mesa; medtem ko je pojedel tamošnji meščan le 130 funtov.

Ditmarški kmet v kraju Husum je snedel enkrat za zajutrek 107 ostrig in popil tri steklenice vina. Nek hlapec si je privoščil na velikonočni večer 33 trdo kuhanih jajc.

Paul Butterbrodt iz Heiligenstedten je tehtal za časa Ludvika XVI. v Parizu 500 funtov. Umrl je srednjih let, a so morali podreti podboje vrat, ko so ga odnesli v krsto zabitega iz njegovega stanovanja.

Debeluharji po 300 funtov pred 200 leti niso bili nikaka redkost.

K pogrebniemu skladu Krščanske ženske zveze v Mariboru lahko pristopi vsaka zdrava oseba, četudi ni član Krščanske ženske zveze. Zahtevajte takoj pristopnice, katere razpošilja in sprejema predsednica Krščanske ženske zveze gospa Katarina Bauman v Mariboru, Aleksandrova cesta 6/I. —

Uradne ure so ob sredah in sobotah od 8. do 12. ure in od 2. do 5. ure popoldne.

Zdravnik pod ceno. »Kaj? Ali ste dali zdravniku 100 Din za operacijo prsta? Za ta denar vam jaz lahko celo nozo odrežem!«

O glodalcu ki izumira.

Največja žival v družini glodalcev je na severu živeči bober. Dolg je 75 do 95 cm in njegov ploskasti rep doseže dolžino 30 cm. Tehta 20 do 35 kg. Bober je bil zelo razširjen ob rekah severne Nemčije, Poljske in Rusije. Lovili in iztrebljali so ga radi dragocene kože, ki daje najboljše in najbolj trpežno krzno. Danes še životari kot muzejski spomin nekaj bobrovih družin ob reki Labi v Nemčiji.

Zanimivo je bobrovo bivališče, katerega nazivajo »grad«. Bobrov grad je postavljen vedno ob vodi. Graditelj bivališča je samica, samec le donša material in opravlja službo pomagača. Z ostrimi zobmi se spravi nad vrbo ali brezo v debelosti 8 do 10 cm in jo podre z obglodanjem tekom 5 minut. Loti se pa tudi drevesa od 40—60—70 cm debelosti. Podrto deblo odvleče v vodo, kjer mu ogloda skorjo. Še le olupljena debela rabi pri svojih zgradbah. Vhod ali izhod v gradišče se izteka v vodo in je popolnoma prikrit. Grad sam, ki služi kot bivališče in shramba za živila leži nad vodo. Z neverjetno vztrajnostjo izdolbe samica v zemljo kotlino, katero pokrije s hlodovjem, bičjem ter ilovico. Istotako so trdno prikriti hodniki, ki vodijo v grad. Nekaj občudovanja vrednega so jezi, katere gradi bober pred vhod, ki je pod vodo. Ti jezi so večkrat dolgi po 200 metrov, 2 do 3 metre visoki in obstojajo iz debelih debel v debelosti pol metra. Hlodovje zveže žival z vejami, ločjem ter blatom. Za jezom stoji voda kakor v jezeru mirno po zajezenj vodi lahko prepeljava bober najbolj dolge ter težke hlode za svoja gradišča.

Naravoslovci se ne morejo načuditi bobrovi gradbeni podjetnosti in romajo iz celega sveta v Nemčijo ob bregove reke Labe, kjer je še videti znamenitost živalske tehnike.

Poravnajte naročnino!

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

Gostje so zasedli že med tem časom pripravljene konje ter zdirjali proti Riegersburgu, kjer je čakala došla obilna pojedina. Lastnica gradu je bila še posebno vesela, da je od njenega gosta pravnega svetovalca bila odvrnjena preteča mu nesreča. Grofu Tatenbahu pa so čestitali še posebno kot rešitelju.

Vladalo je razkošno veselje, družba je postala zelo živahna in tako ni čuda, da je ujel tisti večer grof Tatenbah marsikateri željni pogled iz oči krasne grofice Zrinjske, ki je bila še posebej ponosna da je njen oboževalec postal rešitelj življenja. Pri slovesu mu je na njegovo ponovno vabilo, da se vidijo v Račjem, podala svojo belo roko, kakor bi hotela reči: »Pridem, z veseljem pričakujem ta dan — tedaj se odloči tudi tvoja usoda« —

Minuli so veseli dnevi v Riegersburgu. Gostje so se vrnili v Gradec, kjer so ostali še do cesar-

Naročniki, to naj Vam bo v opomin!

V zadnji številki smo poročali, da je pogorel naročnik, ki je imel naročnino Slovenskega Gospodarja plačano le za pol leta. Bila je to res nesreča v nesreči, ker tako ni bil deležen podpore Slovenskega Gospodarja 1000 Din, ki se izplača v slučaju nesreče požaru doma celoletnega naročnika Slovenskega Gospodarja.

Danes moramo žal poročati zopet o taki nesreči. Pogorel je v mariborski okolici dom naročnika Slovenskega Gospodarja. Zglasil se je pri nas in — zopet isto: plačano je imel le za pol leta. Tudi ta ni bil deležen podpore, ker se pogodba glasi le za celoletne naročnike.

Bodi to vsem opomin, da plačajo naročnino za celo leto. Oni, ki imajo le del-

no plačano, naj določijo pravočasno doplačilo, kar naj na srednjem delu položnice, ki jo dobe na pošti, tudi napišejo: doplačilo do konca leta.

Novi naročniki, ki žele biti deležni požarnega zavarovanja »Slovenskega Gospodarja«, se seveda še vedno lahko priglasijo. V božični številki smo javili, da velja to za vse, ki bodo vsaj do 31. marca 1930 stopili v krog celoletnih naročnikov Slov. Gospodarja.

Čitatelji in naročniki, ki niste še celoletni naročniki Slovenskega Gospodarja, vzemite ta dva slučaja nesreče k srcu! Vsi povejte o tem onim, ki sploh še niso naročeni na Slovenskega Gospodarja! Slovenski Gospodar hoče v vsako slovensko hišo!

GOSPODARSTVO

Gospodarska obvestila.

Kolje za vinograde in za sadno drevje, kakor vsake vrste rezan les prodaja ali zamenja za dobro vino Franjo Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica šte. 25. 1376

»Flugs« kose s kosirjem I. VIDEMŠEK, MARIBOR, Koroščeva cesta 36. 110

Kako je treba pravilno molsti. Kako je treba pravilno molsti, malokdo zna. Glavna pravila, ki jih je treba pri molžnji upoštevati, so sledeča: 1. Molži hitro. Pri počasni molžnji izgubljaš mastni in najdragocenejši sestavni del mleka. 2. Izmolži do poslednje kapljice. Zadnje mleko je najboljše, ker je najmastnejše. 3. Molžnjo izvršuj vsak dan ob enaki uri. 4. Ne vlačiš seskov neposredno navzdol, dobiš več mleka. 5. Molži z vsemi petimi prsti, a ne samo s kazalcem in palcem, kar se često dogaja. 6. Pri molžnji mladih nemirnih krav naj jim nekdo drži privzdignjeno prednjo nogo. Nikdar jih ne tepi. 7. Pred mol-

žnjo si umij vsikdar roke z milom, tudi kravi umij seske in jih obriši s suho otiračico. 8. Pazi, da je posoda za mleko vselej čista. 9. Pri molžnji ne govori. 10. Odstranij pri molžnji vse, kar bi povzročalo nemir. Mnoge nemirne krave se pomirijo, če jim daš med molžnjo nekoliko soli.

Ječmen kot krma za konje. V starih časih je bila uporaba ječmena za konje nekaj običajnega. Arabci, katerih konjsko je pleme od kobile kralja Salomona (?), krmijo svoje konje še danes izključno z ječmenom, a znano je, s kolikimi lastnostmi se njih konji odlikujejo. V Kaliforniji v Ameriki meljejo konjem ječmen na drobno, da bi ga lažje použili. Težki konji veliko-britanski, znani po celem svetu, so krmljeni s kuhanim toplim ječmenom, kateremu primešajo otrobe ali moko iz lanenega semena. Ako se z ječmenom kuha še repa ali pesa, so učinki še izbornejši. Ječmen prekaša po redilnosti oves, radi tega se ga lahko poklada v manjši porciji. Redilnost je označena med 6 : 4 (to je, da 4 kg ječmena odtehta redilnost 6 kg ovs). Krmiti z ječmenom, ki se ga lahko vnovči pivovarni, bi bila seveda zguba, zato pa ječmen, ki v to

9 jevega odhoda, ki se je podal 20. avgusta čez Zgornje Štajersko na Koroško, od tam na Kranjsko in Primorsko, odkoder je odšel preko Ljubljane v Maribor, kjer je bil slovesno sprejet meseca oktobra. V Gradcu se je mudil le en dan, nakar se je vrnil na Dunaj.

II.

V gradu Čakovec.

V nevstrašni krog vstopimo se,
Kot bratje vsi združimo se,
Le sloge bratske ogenj vroč
Nam daje moč.

Cankar.

Grof Kristof Frankopan je bil z dogodki o priliki poklonitve deželni stanov v Gradcu prav zadovoljen. Njegove tihe želje so se začele spolnjevati. Bil je klasično izobražen, Salustovo zaroto Catiline je znal na pamet, Catilina mu je bil vzor; svoboda in neodvisnost sta oni dve lepi besedi, ki jih je imel vedno na jeziku, prost in neodvisen pod zaščito Turčije. Ime Frankopan si je razlagal tako: svobodni gospodje smo. Če ga je pobožna mati, ki je leta 1660 ustanovila

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike

so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, Koroška c. 5

svrhu ni primeren, lahko s haskom odmeri pri konjih vrednost ovsa.

Česar ni treba dajati svinjam. Mnogi ljudje se drže nazora, da za svinjo je vse dobro. In vendar je toliko odpadkov v kuhinji, kateri so zdravju svinj škodljivi. Tako na primer takozvana »roselica pac«, to je tekočina, ki jo je dalo od sebe nasoljeno obteženo svinjsko ali drugo meso. Mleko, ki ima duh po gnilobi je pa še bolj opasno. V slično zbranim mleku, ki smo ga v veliki množini shranili, se ugnezdi snov slična alkoholu in oxalova kislina, ki lahko že v mali količini zada svinji smrt. Dalje je treba odcediti vodo, v kateri se je kuhal krompir. Zlasti mlade pujske zadržuje krmljenje s to vodo v rasti in razvitku. Odsvetuje se torej krompir za svinje pariti ali peči.

Središče ob Dravi. Gospodinjska razstava. Komaj pol leta so č. sestre med nami, že lahko beležijo velik uspeh. Gospodinjski (10 tedenski) tečaj, ki se je na svečnico slovesno zaključil z bogato razstavo, je najboljša priča njih tihega delovanja. Razstava sama je uspela. Na stotine obiskovalcev si je ogledalo razstavljene predmete. Vsi so se jako laskavo izrazili. Dekleta tega tečaja so razstavile vse posebnosti iz kuharske umetnosti, ki jih naj zna vsaka gospodinja, dalje tudi raznovrstna ročna dela in dela, ki spadajo že v šivalno stroko. Z veliko vnemo in ljubeznijo so poučevale č. sestre štirikrat tedensko, in z ljubeznijo so prihajala dekleta v ta tih dom, ki jim je nudil dokaj tih in lepih uric. Pri slovesnem zaključku ob prisotnosti č. g. kaplana, g. župana v Obrežu, staršev in prijateljev so prejela dekleta tudi zaslužena odlična izpričevala. Videli smo, da sta ta dan ljubezen in nepremagljiva volja č. sester in deklet triumfirali. Na tem mestu se častitim sestram v Obrežu za neizmerno delo iskreno zahvaljujemo. Za dosežene odlične uspehe pa jim od srca čestitamo. Našim dekletom pa, ki so ta prvi tečaj zapustile, polagamo na srce, da pridobljeno znanje s pridom uporabljajo sebi in svojim domačim v korist. V nedeljo je bil zaključek prvega, v torek nato pa začetek drugega tečaja.

Vinarska zadruga v Brežicah. — Na mnoga vprašanja, ki prihajajo na vinarsko zadrugo, sporočamo, da je vinarska zadruga z omejeno zavezo in vsak član jamči največ z dvakratnim

deležem. Delež znaša 500 Din. Jamstvo članov je tedaj omejeno največ na 1500 Din. Vplačevanje deležev je načelstvo zadruga olajšalo na ta način, da je poskrbelo za kredit, če član plača takoj najmanj 100 Din. Vsakemu vinogradni-

ku je s tem omogočen takojšen pristop, ne da bi imel kak večji izdatek. Vpisovanje se vrši v prostorih Ljudske posojilnice v Brežicah in pri zadruginih zapornikih. Potek vpisovanja je zadovoljiv.

Boj v spomladi zoper škodljivce sadnega drevja.

Vsak sadjar, ko sliši ime »škodljivce«, misli takoj na razne vrste karbolineja, kakor: Dendrin, neodendrin, arbol, arbinol itd. Kot praktični sadjar sem moral škropiti na posestvu v Sremu 3000 komadov breskev. Pred škropljenjem sem vedno v zimi gnojil s hlevskim gnojem. Kjer pa ta ni zadostoval, z apnenim dušikom, s 40 procentno kalijevo soljo in superfosfatom po okroglo 0.100 kg na kvadratni meter v krogu pod drevesno krono.

Istočasno sem drevesa tudi pomladil s tem, da sem porezal one veje, s katerih ni bilo mogoče pobrati sadja z roko od tal. Tako snaženje je sicer za drevo izguba ene tretjine vej, a je razbremenitev koristna, ker postane katerokoli sadno drevo na ta način bolj odporno napram viharjem. Nadalje dobijo očesa na notranji strani vej več svetlobe ter zraka in slednjič je tolikanj važno obiranje sadja veliko olajšano. Kaj mi pomaga sad na skrajni veji, ako mi ga otrese veter, ali ga pa moram sam.

Odstranitev ali skrčenje nepotrebnih vej se naj izvrši spomladi, najboljše pa meseca avgusta, ko lahko rane takoj zacelijo, kar je posebne važnosti pri breskvah radi iztoka gumijaste tekočine. V notrajnosti krone se naj pustijo vejice, ker ravno na stranskih poganjkih bi moral viseti sad.

Na pravkar opisani način sem pripravil breskve spomladi za škropljenje ali temeljito razkuženje drevesa.

Naročil sem kot vzorce vsa zgoraj naštetna sredstva za škropljenje in sem jih preizkusil na ta-le način: Vzel sem šipo; to sem polil z vodo in jo položil tako vodoravno, da je stala voda na

njej povsod enako debelo. — S palčico sem vzel iz vsacega — karbolinejnega vzorca samo eno kapljico in jo spustil na z vodo pripravljeno steklo. Zanimivo je bilo opazovati, s kako hitrostjo se je vsaka kapljica razširila po šipi na vse strani. Izmenjava sokov med vodo in karbolinejskim preparatom se je vršila brez pridanja z roko tako dolgo, da je postalo vse enakomerna mlečnata tekočina in to pri dobrih karbolinejevih sredstvih. Mnogo preparatov se ni razpršilo na opisani način, ampak je ostalo nekaj neraztopljenih oljnatih kapljic na šipi. S tem poskusom sem se povspel do razlage, kako delujejo razni rilčasti hrošči.

Dognal sem, da so večkrat preparati, ki stanejo 7 Din 1 kg veliko boljši in uspešnejši nego oni po 11 in 12 Din.

Za tem razkrojljnim poskusom sem se lotil poskušnega uničevanja raznih sadnih škodljivcev z eno, dvo in tri odstotno dendrinovo raztopino. Kožarec sem napolnil z enim, dvemi ali tremi kubikcentimetri dendrina na 100 kubičnih centimetrov vode. S to različno močno raztopino sem polil za uničenje pripravljene škodljivce in opazoval, kedaj so poginili. Pri 5 procentni raztopini morajo zgubiti življenje vsi razni vilčasti hrošči.

Kar se tiče praktične izvedbe zimskega škropljenja ni priporočljivo, ker moramo vzeti v zimskem času preveč močne raztopine. Zmesi pod 15 do 20 odstotkov so brez pravega učinka in povzročajo le zažiganje dreves.

Najboljši čas za škropljenje je nekaj dni pred odgonom popkov meseca aprila. Tedaj je splošna rast v porodu in zadenemo škodljivce najhujše. V tem

Za dolge zimske večere

so

Karl Mayevi

spisi najbolj kratkočasni. Izšli do zdaj trije zvezki po Din 13.— v Cirilovi tiskarni Maribor. Čitajte!

frančiškanski samostan v Brežicah, opozorila, da se mora razlagati ta beseda tako-le: frange p-nem — lomi, deli kruh — ji je vedno ugovarjal s svojo razlago.

Mladi živahni Krištof Frankopan je hotel posnemati svojega pradedu, ki je zadal zadnjemu Babenberžanu Frideriku Prepirljivemu v bitki pri Neustadtu smrtni sunek.

Take pogovore je njegova sestra, poznejša grofica Zrinjska, kaj rada poslušala, sčasoma je bila vpeljana v vse, kar se je sklepalo; bila je Jugoslovanka po mišljenju in po postavi, želela si je samo, da bi mogla ravno tako hitro ravnati, kakor je njen brat govoril, saj misel gospodovati ji je bila prirojena.

Peter Zrinjski in njegov svak Frankopan sta prišla v Gradec, da rešita Veliki Varadin. Prigovarjala sta gospodom, ki so prišli z Dunaja s cesarjem ter opozarjala na nevarnost, ki je pretila Avstriji. Toda na cesarskem dvoru niso imeli smisla za to; prva stvar so bile veselice, na Turka se niti spomnili niso, storilo se tedaj ni nič.

Ko so potovali v Gradec, so upali ogrski nezadovoljneži, da pridobijo koga o priliki poklonitve stanov za svoje načrte. S temi mislimi se

je pečal Wesseleny, a Peter Zrinjski je menil, da so Štajerci trmasti in zvesto vdani svojemu vladarju.

Frankopan je kar vzkipel od jeze, ko je slišal te besede.

»Kaj praviš, trmasti in zvesti, Štajerci nas še ne poznajo, mi jim pokažemo že še kaj drugega.«

S temi mislimi so potovali v Gradec. In tu se je tudi začelo delo, ki so ga hoteli izvršiti zarotniki.

Grofica Zrinjska, ki je tudi bila častihlepna, je našla s svojimi lastnostmi prav ugodna tla pri grofu Tatenbahu, ki ni poznal ne v dobroti, ne v častihlepju prave mere, tako da je postal v dobroti mehak, na drugi strani pa se je povspel z visokotelečimi načrti v nedosežne višine.

Že v gradu Riegersburg je sprejela grofica Zrinjska Tatenbahovo ponudbo, da ga obišče v Račjem.

Grofu Frankopanu je bilo razmerje, ki je nastalo med njegovo sestro in grofom Tatenbahom, prav ljubo, saj ravno po tej poti je mislil, da najprej pridobi življenja željnega Tatenbaha za načrte zarotnikov. Zato je deloval na to, da

času zadostuje 2 do 3 procentna raztopina, a škropljenje mora biti temeljito. Drevesa je treba s tekočino takorekoč umiti.

Pri mojih 3000 breskvah sem imel po izjavi sosedov izreden uspeh in sem porabil komaj eno desetinko karbolijneja, kakor bi ga bil sicer, ako bi škropil pozimi. Nismo poznali nobene bolezni zavijanja peres, nobenih uši in kar je bilo glavno, zdravo in krasno sadje, kar je pomenilo velikanski dvig v ceni v primeri s sadjem, kojega drevesa niso bila škropljena.

Sadje od nenegovanih in neškropljenih dreves smo prodali po 5 Din kg, škropljenih po 15 do 20 Din 1 kg.

Kar sem beležil o breskvi, velja tudi za jablan, slivo itd.

Zelo važno je drugo škropljenje sadnega drevja takoj po ocvetenju z eno procentno bakreno-vitrijolno-apneno — brozgo, kateri je primešane dva promile »urania zelene barve«. Nadaljnja škropljenja se naj opustijo, da ne trpi sadje na zunanosti.

Slednjič bi še posebno povdaril to, da je treba pri spomladnem škropljenju sadonosnika ali vinograda dobro poškropiti deblo od tal, da tekočina kar teče, ker mrčes potem ne bo lazil po debelu, katero mu smrdi. Razni sadni škodljivci imajo zelo dobro razvit voh, ne prenašajo vonja po karbolu in ne napadajo z njim poškropljenih rastlin. Priporočljivo je tudi poškropiti s karbolijevo rastopino tla, kjer gojimo murke, zelje itd., ker takih tal se ogiblje mrčes.

Franjo Rudl,

Štajerska sadjarska zadruga.

*

Nekaj o drevesni škroplnici. Poleg materiala za škropljenje je potrebna tudi primerna škroplnica. Škroplnica, kakršno uporabljamo v vinogradu, se pri drevju le s težavo rabi. Kajti visoka drevesa moramo poškropiti z njo le, če stojimo na lestvi. To je vsekakor težavno in zamudno. Za to pripravne škroplnice so tipa Holder ali zračne

škroplnice. Izdelane so iz močne pločevine bakra. Vse škroplnice dosedaj je bilo treba neprestano goniti, če smo hoteli škropiti. Pri tej to odpade. Tekočina se vlije skozi sito v škroplnico, pumpa tako dolgo, dokler manometer ne kaže pet atmosfer. Deluje potem neprestano do takrat, dokler je kaj tekočine v njej. Kazalec na manometru pade na nič. Dobijo se te škroplnice z vsebino 12 do 16 litrov. Da nam je omogočeno škropljenje tudi višjih dreves, se pritrdijo 2 metra dolge bambusove cevi s finimi razpršilniki. Ravno razpršilnik veliko vpliva na to, ali porabimo več ali manj materiala. Povprečno se rabi za eno drevo 10 litrov in se škropi 10 minut. Povprečni stroški za škropljenje enega drevesa znašajo 12 Din. Po škropljenju škroplnice temeljito umijemo ter spravimo na primeren prostor, da nam je nepoklicani gostje ne pokvarijo.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 15. februarja so pripeljali špeharji na 69 vozov 224 zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 15 do 22 Din, špeh pa po 18 do 21 Din. Kmetje so pripeljali 18 voz sena po 75 do 100 Din, 8 voz otave po Din 90 do 100 in 12 voz slame po Din 70 do 75. Krompir je bil po 1 do 1.50, čebula 3 do 3.50, zeljna glava 1 do 6 Din. Pšenica 2.25 do 2.50, ječmen 1.50 do 2, oves 1.25 do 1.50, kuzuza 2.25 do 2.50, ajda 1.50 do 2, ajdovo pšeno 5, proso 2.50 fižol 3 do 3.50 Din. Kokoš 30 do 60, par piščancev 55 do 100, gos 80 do 110, puran 80 do 140, domači zajec 10 do 40 Din. Česen 16, kislo zelje 4, kisla repa 2 Din. Jabolka 4 do 8, suhe slive 10 do 12 Din, Mleko 3 do 3.50, smetana 12, surovo maslo 40 do 48, jajca 0.85 do 1.25, med 16 do 20 Din.

Mariborski svinjski sejm. Na mariborski svinjski sejm dne 14. februarja tega leta je bilo prodanih 99 svinj od katerih je bilo prodanih 62 komadov. Cene so bile sledeče: prašiči 7 do 9 tednov stari od Din 300 do 350; 3 do 4 mesece stari od Din 380 do 450; 5 do 7 mesecev stari od Din 480 do 550; 8 do 10 mesecev stari od Din 650 do 850; 1 leto stari 1000 do 1200. 1 kg žive teže so prodajali od Din 10 do 12.50, 1 kg mrtve teže pa od Din 17 do 18.

Skrbite,

da bo Vaše perilo vedno snažno, ker to zahteva zdravje. Še danes zahtevajte veliki ilustrirani katalog od veletrgovine **Stermecki, Celje** v katerem dobite moške srajce molino Din 34, ista s cefir prsmi 35, iz belega platna 36, iz cefirja 49, molino spodnje hlače 21, iz pisanega gradla 20, iz finega gradla 55.

Velika izbira vseh ostalih vrst perila in tisoč drugih predmetov odlične kvalitete po najnižji ceni. Neodgovarajoče se zamenja ali pa vrne denar. Cenik zastoj.

VELETRGOVINA IN INDUSTRIJA PERILA
R. STERMECKI, CELJE ST. 24
Dravska banovina 207-4

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo 17 konj, 14 bikov, 170 volov, 368 krav in 15 telet; skupaj 584 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile na sejmu dne 11. februarja tega leta sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od Din 8.75 do 9; poldebili voli od Din 7.50 do 8.50; plemenski voli od Din 7 do 7.50; biki za klanje od Din 7.50 do 8.25; plemenske krave od Din 6 do 7; krave za klohasarje od Din 3.75 do 5; molzne krave od Din 7.50 do 9; breje krave od Din 7.50 do 9; mlada živina od Din 6 do 8.50. Prodanih je bilo 326 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 38, v Italijo pa 30 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od Din 18 do 20; volovsko meso II. vrste 1 kg od Din 16 do 18. Meso od bikov, krav in telic 1 kg od Din 10 do 14. Telečje meso I. vrste 1 kg od Din 20 do 25; telečje meso II. vrste 1 kg od Din 16 do 18. Svinjsko meso sveže 1 kg od Din 15 do 27.

Župni urad
Občinski urad
Krajevni šolski odbor
Hranilnica in posojilnica
Trgovina
Obrt
Posamezniki

Vsi ti potrebujejo pisma in kuverte s svojo firmo. Najceneje — vprašajte za ceno — in najhitreje vam iste dobavi v vseh velikostih in količinah

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU.

so čimprej obiskali grofa Tatenbaha v njegovem gradu v Račjem.

Bilo je koncem meseca oktobra leta 1660, ko sta se bližali gradu Račje dve kočiji, da se je dvigal prah, ki ga je vlekel močen jug daleč tja čez polje. Ko sta se ustavila vozova pred gradom, je naznanil čuvaj z visokega stolpa prihod tujcev.

Zdajci se je dvignil most in skoz široka vrata so potegnili bistri konji voza na dvorišče. V tem trenutku je tudi prihitel grof Tatenbah, ki je iz visokega okna opazoval prihod gostov in jih tudi takoj spoznal.

»Pozdravljeni, srčno me veseli,« vzklikne grof Tatenbah, »da ste spolnili besedo. Minulo je že precej časa, in mislil sem že, da ostane vse le pri besedah. Kaj ne, premilostljiva gospa grofica Zrinjska?«

»Kar rečemo, to tudi izpolnimo, to je naše geslo,« odvrne grofica — kajti ta je bila s svojim soprogom, bratoma ter konjušnikom Rudolfijem — »to je naše načelo in tega se tudi vedno držimo.«

Nato se grofica nalahno nasmehne ter poda grofu Tatenbahu roko, katero on strastno poljublja. Za trenutek so se ujeli njuni pogledi, grofica

je uprla svoje ognjevite oči v Tatenbahove, kakor bi hotela reči: »Ali razumeš, po kaj sem prišla?«

Po prvem pozdravu so se podali v veliko dvorano, kjer je grof Tatenbah takoj dal pripraviti okrepčilo.

Po nekaterih splošnih besedah je nanesel pogovor na dogodke v Gradcu o priliki poklonitve deželnihi stanov.

»No, gospod grof Tatenbah, ali si videl nemške plemenitaše, kako so se obnašali pred cesarjem, sama ponižnost je bila pred tem mladim vladarjem, ki še nikakor ni izurjen v vladnih stvarih,« reče grof Frankopan ter izprazni kozarec kipečega Pakerčana.

»Sem opazoval,« odvrne grof Tatenbah, »sem sam nemškega rodu, toda tako se vendar nočem ponižati, to ni lastnost našega naroda.«

»Vidiš, to je prava beseda, to mi ugaja,« pohvali ga Frankopan, »ponosen, neodvisen: to je moje geslo.«

Grofica Zrinjska dregne svojega soproga pod mizo z nogo, češ, brat je napeljal vodo na mlin, ob enem pa pogleda spodbujevalno grofa Tatenbaha ter se mu dražestno nasmehne.

Le-ta je zarudel in postal nekoliko nemiren.

Ste naročeni na list
„NEDELJA“
Izboja vsak teden? prinaša vsakokritni nedeljski evangelij in razlaganje drugega poudarka verske dijanke, razen tega pa tudi lepo povest „Otroci naše ljube Gospe“ in mltne zgodbe za deca. Stane mesečno le 2.— 1/2 (leto 24.— Din). Še danes si naročite Nedeljo po dopisnici na naslednjo
UPRAVA NEDELJE, MARIBOR, SIOMŠKOV TRG 20.

NAŠA DRUŠTVA

FANTJE IN DEKLETAI

NA DELO ZA »NAŠ DOM«

Te dni izide tretja letošnja številka »Našega doma«, tega priljubljenega stanovskega glasila naše kmetijske mladine, z zelo pestro ter izbrano vsebino. »Naš dom« prodira vsebolj v vrste naše kmetijske mladine; saj razglašuje njene plemenite težnje in njena vzvišena stremjenja. Da se bo pa moglo to vzorno urejeno glasilo kmetijske mladine, katerega posamezni izvod stane jedva 1 dinar in ki izhaja koncem vsakega meseca, po svoji vsebini obogatiti in spopolniti, je potrebno, da se število naročnikov dvigne in da storijo vsi naročniki napram listu svojo dolžnost, ki obstoja v rednem plačevanju naročnine ter agitaciji za njegovo razširjenje med kmetijsko mladino. Da se uredništvo in uprava oddolžita požrtvovalnosti in gorečnosti agitatorjev in naročnikov »Našega doma«, se bo vršilo začetkom aprila žrebanje za velikonočno obdarovanje agitatorjev in naročnikov, ki so do 1. marca tega leta plačali celoletno naročnino za »Naš dom«. Zato: poravnajte takoj naročnino za l. 1930; sovrstnike in sovrstnice pa pridobivajte, da vstopijo v vrste naročnikov in čitateljev »Našega doma«.

Vurberg. Gospodarsko izobraževalno društvo na Vurbergu priredi v nedeljo dne 23. februarja popoldne ob treh predstavo v župnijskem domu. Predstavljal se bosta igri: Fernando, strah Asturije ali izpreobrnjenje roparja ter Poštna skrivnost ali začarano pismo. Vse prijatelje društva vabi k obilni udeležbi odbor.

Sv. Rupert v Slov. goricah. Naši fantje in dekleta priredijo v nedeljo dne 23. februarja tega leta ob treh popoldne v dvorani stare šole dve zanimivi igri. Sodeluje celokupen pevski zbor z igralnimi pesmimi. Vstopnina prosta. Pobirali se bodo samo prostovoljni prispevki. Prijatelji naše mladine in poštene zabave, napolnite ta dan našo skromno dvorano. Vljudno vabljeni fantje in dekleta.

Sv. Anton v Slov. goricah. Marsikak nastop naše dramske družine vam je še v spomi-

nu, ko smo nastopali na odru društvenega doma z igrami: Mala pevka, Miklova Zala in Mlada Breda, katere so ostale neizbrisne našemu spominu. Tukaj nastopajoči igralci vas vabijo tudi sedaj, da se, kakor je vaša lepa navada, odzovete našemu vabilu. Da pa ne boste rekli, da uprizarjamo samo žaleigre, smo si zamislili krasno petdejsko burko: »Babilonska zmešnjava«, ki se vrši dne 23. februarja 1930 po večernicah v Društvenem domu. Na sporedu sta tudi dve smeja polni pevski točki »Nosovi« in »Plesavkam«. Omenjena prireditelji vam bo, kakor še do danes nobena, nudila za letošnji pustni čas nadvse obilno smeha in poštene pustne zabave. Tem potom se tudi zahvaljujejo fantje vsem, ki so pomagali v letih, da so mogli izvrševati delo, katero je ostalo neizbrisno v srcih fantov, ki vam kličejo: Bog živi one, katerim je bila in je pri srcu vzgoja mladine!

Sv. Vid pri Ptuj. Naše prosvetno društvo priredi na pustno nedeljo dne 2. marca tega leta ob 3. uri popoldne s Slomškovega domu veseloigro: Doktor Vsezna in sluga Štipko Tiček. Na programu je še več veselih prizorov. Prijatelji Slomškovega doma, prisrčno vabljeni!

Ljutomer. V Ljutomeru koncertuje v nedeljo, dne 23. februarja tega leta popoldne ob 4. uri v dvorani g. Strasser slavna umetnica na gosli ga. Fr. Brandl iz Maribora. Na klavirju spremlja prof. glasbe gđc. Minka Zacherlova. Ker se nam težko nudi taka ugodna prilika slišati umetno sviranje na gosli, prosi odbor Glasbenega društva za obilno udeležbo. Vstopnina 15, 10, 6 in 2 Din.

Podčetrtek. Gospod urednik, škoda, da niste bili v nedeljo pri nas, da bi videli nekaj lepega. Tukajšnje katoliško slovensko izobraževalno društvo in sicer fantovski odsek je priredil prvič po vojni igro: Izgubljeni sin. In čeravno so ti mladeniči prvič nastopili, so se tako dobro odrezali, da smo jih morali kar pohvaliti. Malo pred tem pa je priredil dekleški odsek ganljivo igro: Vestalka tudi prav imenitno. Vsakokrat je bila dvorana v cerkveni hiši skoraj polna gledalcev iz občine. Imeno in mnogo odličnih oseb iz trga Podčetrtek. Mladini pa kliče: le naprej po poštenu poti v srečo in čast cele župnije.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Pevski zbor, odsek prosvetnega društva, priredi v nedeljo dne 2. marca 1930 ob 3 uri popoldne v posojilniški dvorani gledališko predstavo in sicer dramo v treh dejanjih »Razvalina življenja«. Pred predstavo je več pevskih točk. Med odmorov svira tamburaška godba. Domačini, so-

sedje in prijatelji petja, vsi vljudno vabljeni, ker je čisti dobiček namenjen za nabavo muzikalij pevskemu zboru.

Št. Janž na Dravskem polju. Dne 16. tega meseca se je vršila v nabito polni hiši otvoritev naše društvene dvorane. Veselo razpoloženje, ki ga je ustvaril naš cerkveni pevski zbor, je priklopelo do vrhunca, ko je povzel besedo predsednik Prosvetne zveze v Mariboru g. dr. Hohnjec. V kratkih obrisih je v poljudni obliki pojasnil pomen društvenega doma. Pri tem je imel ozir v prvi vrsti na razmere Dravskega polja. Poslušalci so ga živahno pozdravljali. Da je pa izpadla vsa prireditelji v splošno zadovoljnost, so pa imeli veliko zaslugo tudi igralci igre »Pogodba«, ki so nas celo uro prav prijetno zabavali. Cenjenim gostom, ki so prišli iz drugih župnij, kakor tudi domačinom kliče: na veselo svidenje pri prihodnji prireditvi dne 2. marca.

Brežice ob Savi. Slovensko katoliško izobraževalno društvo bo priredilo v nedeljo, dne 23. februarja ob četrta na štiri popoldne Nušičevo veseloigro »Svet« v Narodnem domu v Brežicah. Ker je pri zadnji prireditvi zmanjkalo sedežev, vsled tega se bo ta igra sedaj vpriporila za bližnje posestnike že v soboto, dne 22. februarja ob 8. uri zvečer. Kdor si želi poštenega smeha, naj pride in ne bo mu žal.

Gramofoni in gramofonske plošče

samo prvovrstne znamke v vseh cenah in veliki izbiri samo pri

ACKERMAN & KINDL, PTUJ

Gramofoni za gostilno s puščico se dobijo tudi na obroko. 172

Sprejme se viničar s tremi do štirimi delavskimi močmi. Pogoji živež, dve kravi. Naslov v upravi lista. 248

Sprejme se priden, močan ter pošten učence za pekarijo, tudi tak, ki se je že učil. Cela oskrba v hiši pri Josipu Prekopec, pekarna, Sv. Jurij ob južni železnici. 245

Sprejme se pečarski vajenec z vso oskrbo. — Jože Matjaž, pečar, Mozirje 59. 246

Majer s štirimi do petimi delavskimi močmi se takoj sprejme. Glaser, Meljski dvor. 249

Hlapec, poročen, katerega žena bi pomagala v gospodarstvu se takoj sprejme. Glaser, Meljski dvor. 250

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, uradce, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavnice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 5

Čekov. račun št. 10 602

Telefon interurb. št. 21 3

ko je videl žareč pogled grofice Zrinjske, ki je bila danes posebno dobro razpoložena.

»Ali si slišal,« nadaljuje Frankopan, »kako so hoteli potlačiti stare pravice in vpeljati novotarije?«

»Slišal sem, kako si se potegoval za pravico,« meni grof Tatenbah, »pogumen si bil, to mi je ugajalo.«

»To je ravno, kar nam je potrebno,« reče Frankopan ves razvnet, »če dovolimo, da nam vzamejo stare pravice, bodo nam vzeli še ostalo in nazadnje smo samo osebe, ki nimajo svobodne volje, marveč prikimajo k vsemu, kar se zahteva.«

»To ne sme biti, s tem je prizadeta naša čast,« se razburi grof Tatenbah, »potem je stan plemenitaveš doigral svojo vlogo.«

»Dobro si jo pogodil, dragi Tatenbah, vrlo si govoril,« ga navdušuje grof Frankopan.

»Zato pa čuvajmo in bodimo oprezní, da ne postanemo brezpravni.«

»Kako misliš to,« vpraša Tatenbah.

»Je pač lahko razumeti,« poseže vmes grof Peter Zrinjski, »cesar s svojimi dvorjani hoče dobiti vso moč v roke, sedaj na Štajerskem, po-

tem še na Ogrskem in Hrvatskem, nam ostane samo pravica, se vdati in molčati. Zato si moramo pomagati sami ter se varovati, da naš ne vprežejo v svoj jarem. Vsled tega se moramo zediniti, da nas najdejo močne, kadar nam hočejo vzeti naše stare pravice. In teh nam ne bodo ugrabili nikdar.«

Grof Zrinjski je stisnil pest in oči so se mu jezno zabliskale, videlo se je, kaka odločnost je bila v tem možu.

Grof Tatenbah, ki je bil ravno v tem oziru občutljiv, da bi se kršile stare pravice, se je pri teh besedah razvnel, to tem bolj, ko mu je grofica Zrinjska pritrdila z žarečim pogledom.

»Vidiš,« nadaljuje Frankopan, »cesar je za sedaj dosegel, da je v navzočnosti nekaj odbornikov prisegel. Ali ni to omalovaževanje nas vseh? Prihodnjič še tega ne bo hotel storiti, in če se hočemo sklicevati na prejšnje pravice in navade, se bo reklo: Kaj pravice? To je bilo. Tako bo z nami, porogljivo se nam bodo smejali in rekli: Bili ste gospodje, a sedaj ste služabniki, zakaj ste se vdali?«

»Ha, do tega ne pride nikdar,« se razburi grof Tatenbah in postane ves rdeč v obrazu.

Karl May - IV. zvezek izšel

»MED JEZIDI« — je naslov IV. zvezka Karl Mayevih spisov. Nad vse zanimivi dogodki se odigravajo tam na daljnem Jutrovem. S tem je zaključena zbirka 4. zvezkov »KRIŽEM PO JUTROVEM«, ki so vezani v knjigo. Vezani vsi 4 zvezki stanejo Din 65, celo platno 70 Din. Narocja se posamezni zvezke kot tudi vezano zbirko pri

TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU

XX.

Redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Ptaju

r. z. z n. z.

se vrši v sredo, dne 26. svečana 1930
ob 9. uri dopoldne v uradnem prostoru
v Ptaju.

DNEVNI RED:

1. Citanje in odobrenje zapisnika o sadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Potrjenje rač. zaključka za l. 1929.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako se pri tem zborovanju ne doseže sklepčnost, se vrši eno uro pozneje drug občni zbor na istem mestu kateri veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

243

NAČELSTVO.

Občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Laškem

r. z. z n. z.

se bo vršil dne 3. marca 1930 predpoldne ob 8. uri v uradnih prostorih v kaplaniji.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1929.
3. Volitev načelstva.
4. Slučajnosti.

V slučaju nesklepčnosti pri tem prvem občnem zboru, vrši se eno uro pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drugi občni zbor, kateri je v smislu § 33 združnih pravil sklepčen pri vsakem številu navzočih združnikov.

Laško, dne 17. februarja 1930.

244

Načelstvo.

20% kronske bone kupim po najvišjih cenah ali pa vzamem v račun pri nakupu blaga.
Franc Mastek, Maribor, Glavni trg 16. 247

Spodnja Sv. Kungota. Tukaj je umrla Marija Mikiš po dolgi in mučni bolezni. Zahvala vsem, ki so spremljali blagopokojno na zadnji poti, jej darovali vence in peli žalostinko. — Druga pri nas ni kaj posebno novega, razen če se smemo malo pohvaliti, da smo dali za nove orgle 46.000 Din. Postavile in blagoslovile so se sicer že lansko leto, nove pa so le!

Jarenina. Zanimiv redek slučaj. 10 ur vdovec. V Gačniku sta umrla isti dan zakonska Karol in Marija Šavperl. Šavperl Karol je bil rojen 4. februarja 1841 pri Sv. Jakobu v Slov. goricah. Njegova žena Kebrič Marija 31. januarja 1843 na Poličkem vrhu v Jarenini. Poročena sta bila dne 28. februarja 1876 v jarenski cerkvi. Bila sta prvotno viničarja. S svojo štedljivostjo sta si prihranila toliko, da sta si kupila malo posestvo v Gačniku. Srečno sta živela v zakonu celih 54 let. Prišla je starost. Eden je zgubil vid, drugi posluh. Pred enim tednom sta bila oba isti dan previdena. 16. februarja tega leta je za vedno zaspala žena, 10 ur pozneje »mlad« vdovec — vdovec samo 10 ur. Tako bosta legla v skupni grob in zopet vstala na dan vstajenja. Do takrat počivata v miru, častitljiva starčka!

Slivnica pri Mariboru. Po kratkem mukopolnem trpljenju je zaspal za vedno dne 14. februarja tega leta spreviden s svetimi tolažilni posestnik in prevzitar Jakob Meglič, v 72 letu svoje starosti. Njegovo življenje ni bilo z rožicami postlano. Njegova zemeljska pot je bila venec trpljenja. Ljubi oče, hvaležno se vas spominjamo vsak čas. Vi pa v nebesih ne pozabite nas!

Rače. (Sprememba posesti.) Zakonca Kardinar Marko in Marija, trgovca v Račah sta prodala svojo hišo s trgovino zakoncema Faleš Antonu in Tereziji, trgovcema v Slivnici.

Fram. Umrla je tukaj dne 10. februarja tega leta vrla žena Terezija Černež, soproga bivšega dolgoletnega cerkvenega ključarja Franca Černeža. Padla je tako nesrečno iz podstrešja, da je bila v par minutah mrtva. Bila je vzor krščanske gospodinje in prave matere svojim otrokom, katere je tako lepo vzgojila. Bog ji bodi večni plačnik, žalujočemu sivolasemu soprogu, kakor tudi sinu in hčeram pa naše najodkritosrečnejše sožalje! Naj počiva v miru!

Vurberg. Dne 12. februarja tega leta smo pokopali spoštovanega mladega moža, 48 let starega Konrada Vežjak, posestnika v Karčovinah. Rajni je bil vzor mož, odločno katoliškega mišljenja; bil je naročen na Glasnik, Bogoljub in Slovenski Gospodar. Svoji ženi je bil zvest soprog, katero je ljubil, svojem otrokom dober oče, ki jih je učil, pošteno živeti in v Boga zaupati. V javnosti je bil rajni povsod moder in dober svetovalec, ki je vsakemu rad pomagal, kolikor je le mogel, zato so ga vsi radi imeli. Svojtčas je bil tudi občinski odbornik, pri posojilnici pa je bil dober odbornik in sotrudnik do svoje smrti. Povsod pa mož na svojem mestu, kot dober kristjan in skrben gospodar. Ob pogrebu mu je obče znani g. Jakob Felicijan pri hiši v slovo spregovoril poslovilne besede, katere bi si naj vsi vzeli kot spomin! V župnijski cerkvi Device Marije po svetem opravilu so pa rajnemu zapeli cerkveni pevci pod vodstvom g. organista lepo pesem žalostinko. — Pogreb se je vršil ob obilni udeležbi občinsva. Ob grobu mu je č. g. župnik spregovoril za nas tolažilne besede, v katerih je označil vzor moža in kako bi naj sledili njegovim zgledom. Ostanj mu ohranjen hvaležen spomin!

Sv. Barbara v Slov. goricah. Precej dolgo že nisi nesel, »Slovenski Gospodar«, poročila in novice iz našega kraja po mili domovini. Gotovo mislite, gospod urednik, da nam je zmrznilo črnilo ali pa smo zaspali spanje pravičnega. Toda ni res ne eno, in ne drugo, gibljemo

se zmiraj ter smo letos pridobili več novih naročnikov za naše katoliške liste, zlasti za naš strokovni list »Kmetovalec«, ki prihaja v podvojenem številu k nam in ker se je lansko leto tukajšnja kmetijska podružnica poživila in pomnožila od 40 članov na 80; prav je tako in si je tudi nabavila travniške brane in drevesne škropilnice. Ustanovili smo si tudi »Kmetško zvezo«. Pred kratkem smo imeli volitve v šolski odbor ter so bili izvoljeni od naših v Koreni č. g. župnik Josip Potočnik in g. Ferdo Vogrin, v Jablani Simon Pen, Žikarci Alojz Žifko in Zimi Fr. Krajnc, predsednik je župan v Koreni. Naši fantje in dekleta so se resno bali, da bodo morali vleči ploho, a se je proti koncu pušta oglasilo več kandidatov in kandidatinj za zakonski jarem. Vsem daj Bog obile sreče! Kaj pa naše bralno društvo, ali nas ne bo nič razveselilo z igrami? — Revizija naše posojilnice je pokazala, da lepo napreduje ter je krila ves svoj vojni dolg in ima vsako leto večji denarni promet. Tudi tukaj naj velja geslo: Svoji k svojim! — Občina Korena je prešla v letu 1929 obljubljeni ji podporo 25.000 Din od bivšega okrajnega zastopa in sedaj od kraljeve banske uprave za zgradbo res krvavo potrebne ceste. Sedaj se pripravlja kamenje za spomladansko nadaljnje zidanje. Prosimo pa novi cestni odbor pri Št. Lenartu in kraljevo bansko upravo izdatne podpore za leto 1930, da bo vsaj polovica te ceste gotova. Tudi občina Žikarce namerava zgraditi novo cesto ter jo spojiti preko Korene s Spodnjim Duplekom in novim mostom čez Dravo v Zg. Dupleku.

Sv. Jakob v Slov. goricah. Poročila sta se na Srbotju Očkerl Jožef, sin znanega in uglednega in dolgoletnega župana v Selnici ob Muri Miroslava Očkerl in Matilda Droz. Mlademu paru želimo obilo blagoslova božjega. Gostje so zložili za novo bogolovnico 120 Din.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Zapustila nas je Mlinaričeva Mima in se je s svojo nečakinjo preselila v negovsko župnijo. Vsak, kdor jo pozna, ima sočutje ž njo, kajti ima že čez 11 let tako živčno bolezen, da si reva sama ne more prav nič pomagati. Trpi pa v svoji bolezni s pravo Jobovo potrpečljivostjo. Vsi ji želimo, naj ji ljubi Bog tudi tam lajša težke dni. — Pretekli teden je bila v naši cerkvi zlata poroka dobrih Kurbosovih ali Kovačevih staršev iz sosednje Gočove. Zlata poroka se je izvršila prav slovesno s slovesno sveto mašo, pred katero sta zlatoporočena ter tudi njujni sinovi in hčere prejeli sveto obhajilo. Želimo njima, da bi obhajala zdrava in vesela še demantno in železno poroko v krogu svojih sorodnikov in sosedov.

Sv. Križ na Slatini. Kakor blisk je šel glas po vsej okolici: 16. februarja bo slovesno otvorjena zvezna proga med Krapino in Rogatecem. Množice so se gnetle okoli slatinske postaje, kamor je privozil dolg vlak z gosti ves v zelenju ravno ob 13.10. Otroci so mahali z zastavicami gostom v pozdrav. Topiči so mogočno odmevali po vsej nadžupniji in naznanjali okoličanom, da sprejema Rogaška Slatina odlične goste. Mladina je bila v zadregi, kam bi se podala popoldne. Nekateri so posetili domačo prireditev, nekateri so čakali na postaji, da se poslove od dragih gostov, še več pa jih je delalo špalir trem parom, ki so stopili pred poročni oltar, spremljani od razigranih drugov in družic. — Ker niso mogli vsi prijatelji poštene zabave v društveni dom ta dan, ponove šolarji v nedeljo, dne 23. februarja lepo igro »Gospodov dan«. Pridite pa takrat vsi ostali, plačati vam ne bo treba ničesar.

Cirkovce pri Pragerskem. Morda mislite, dragi čitatelji Slovenskega Gospodarja, da smo Cirkovčani že pomrli, ker se že menda 2 leti nismo nič oglasili v Slovenskem Gospodarju; pa še živimo, saj je tudi pri nas bilo več rojenih, kakor jih je umrlo. Posebno živahno je pa sedaj ob tem prešmantnem fašenkcu, ko mladi ljudje tiščijo v zakonski jarem. Dekleta se jezijo na tiste ženine, ki si iščejo in so tudi našli neveste v sosedni fari

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Pa saj se tudi lahko jezijo, ko jih je pa doma dovolj, tako da jih tudi mi lahko dajemu drugim ženinom. Najbolj ponosni so pa Pleterci, ki so jih v kratkem dali osem v našo župnijo. Pleterski fantje pa kar od veselja poskakujejo, ko bodo en dan dobili odkupnino za tri neveste, ki gredo k nam. Drugače se pa imamo dobro, posebno sedaj, ko najbolj kolinimo. Zelo nas skrbi, kaj bo s krompirjem, ker se kupci tako slabo — oglašajo. Mihovčani mislijo postaviti nov gasilni dom. So si že lansko leto navozili opeko, les in prodec.

Razbor. Z žalostnim glasom so zaklenkali zvonovi v fari, ko je izgubil posestnik in župan Knez Ivan hčerko Anico, ki je bilo položena v mater zemljo dne 8. februarja tega leta. Priljubljenost g. župana in njegove rodbine se je videla pri udeležbi pogreba, ker mnogobrojna množica ljudi je prišla ob tej priliki tolažiti žalujoče staše. Vendar se je smatral g. Knez dolžnega drugače se še oddolžiti za dokazano mu naklonjenost. Ob priliki sedmine na njegovem žalujočem domu se je spomnil tudi našega najbližjega bogoslovja in v ta namen se je nabralo 300 Din, kar zasluži posne-manje.

Trbonje. V novi krajevni šolski odbor so bili izvoljeni: Ferdo Pohraški, župnik, Jožef Doler, Julius Lauko, Jurij Brajnik, Jakob Uršnik in Friderik Lužnic je kot župan predsednik.

Razkrižje. Na prvo predpepelnično nedeljo, to je 16. tega meseca sta v tukajšnji cerkvi stopila v zakon Franc Čajnovič iz Šafarskega in Filomena Alt iz Gibine. Kot sadovi dobrih družin sta bila vzgledna člana tukajšnje Marijine družbe. Zato njima želimo obilo sreče in božji blagoslov naj se razliva na njuno bodočnost.

Sv. Vid pri Ptuj. Dne 10. februarja se je v naši farni cerkvi poročil Josip Korpič, kmečki sin iz Lancove vasi s Cecilijo Mohorko iz Apač. Poroka se je izvršila slovesno v razsvetljeni cerkvi ob navzočnosti številnega občinstva. — Saj je bil ženin daleč okoli znan iz dobre Virhove hiše. Bil je dalje časa predsednik Prosvetnega društva. Rad je v društvu vedno pomagal, posebno še, ko smo gradili Slomškov dom. Rad je zahajal v naš dom in večkrat nastopal pri igrah. Zato bomo dobrega mladeniča zelo težko pogrešali. Nevesta je bila vneta Marijina družbenica. Mlademu, vzornemu paru kličemo prisočno: Na mnoga leta!

Pobrežje pri Ptuj. Tu sta se v pondeljek poročila Anton Goričan in Terezika Šimenko, oba iz znanih, dobrih pobreških hiš. Bog živi ženina in nevesto!

Ormož. Člani kmetijskih odborov občin Ormož, Pušenci, Hardek, Frankovci, Hum in Litmerk so na skupni seji izvolili v okrajni kmetijski odbor Ivana Kralj, kmeta v Pavlovcih. — Na gostiji Matije Zorjan in Lojzike Vidovič ter Rudolfa Mesarec in Ane Zorjan v Frankovcih so na pobudo starešine Antona Stojko gostje zbrali 65 Din za dijaško semenišče v Mariboru. Bog živi oba novoporočena para in zgovornega g. starešino!

Ormož brez hišnih števil. Minulo nedeljo je preklical občinski redar pred cerkvijo, da se bo na številki »dve« mesta Ormož prodalo potom licitacije 10 vreč moke. Interesenti so se spraševali, kje bi bilo to, namreč pri kateri hiši in trgovini? Do danes pa še to vprašanje ni rešeno, ker nobeden občan, kaj še le tujci ne znajo za hišno številko »dve« mesta Ormož. Občani so se pričeli zanimati za hišne številke, ter so v svoje začudenje ugotovili, da ni na nobeni hiši pritrjena kaka hišna številka. S tem bodi rečeno, da je mesto Ormož brez hišnih števil, menda edino mesto v Jugoslaviji, v katerem so občinski očetje pozabili na označitev hiš s hišnimi številkami. Ko so po prevratu sprajeli občino Slovenci v svoje roke, so dali odstraniti nemško označbo hiš po številkah. To se je zgodilo, toda pozabili so do danes nadomestiti nemške napise in številke s slovenskimi. Pričakujemo, da se to čimprej zgodi.

Sv. Andraž v Slov. goricah. V naši župniji se je ustanovila decembra lanskega leta kmetijska šola, katero obiskuje 28 vrlih kmetijskih fantov. Učimo se vsega, kar mora znati vsak kmetijski fant. Učita nas razen gospoda učitelja in veroučitelja še dva kmeta in sicer g. Tomaž Poš in g. Jurančič, čebelarški potoralni učitelj. Zato pa fantje, korajža nekaj velja! — Posledica lanske hude zime se še sedaj pozna. Po dolinah mora ubogi kmet podirati sadno drevje, katero se mu je posušilo radi lanske zime. S tem je prizadelo kmetu občutno škodo, ker ravno od sadnega drevja je imel velike dohodke. — Letošnji predpust je pri nas kaj živahen. V nedeljo je gospod župnik oklical kar sedem parov. Med njimi nas je zapustil vrli fant Anton Poljanec, za družico v življenju si je izbral mladenko iz Gornjega Dupleka, Kocbek Marijo. Dalje se je poročila Cigula Elizabeta z mladeničem Ignacom Nidri iz Čagone. Tudi družbenica Ana Lovrec iz Derbetincev je dobila vrlega mladeniča Franc Kukovec iz Brengove. Želimo vsem novoporočencem obilo božjega blagoslova!

Leskovec, Sv. Andraž v Halozah. V naši župniji se je ustanovilo 11. novembra 1928 prostovoljno gasilno društvo. Prebivalstvo uvidi potrebo gasilnega društva, vsled lanske slabe trgate pa ne more samo podpirati ustanovljenega društva, ker je zelo revno. Radi tega je načelstvo gasilnega društva razposlalo milosrčnim ljudem, zavodom, društvom in uglednim osebam prošnjo s priloženo položnico št. 12951, da bi mu prišli na pomoč z denarnimi prispevki. Vsak najmanjši dar je dobrodošel.

Sv. Andraž v Halozah. Otožno so peli zvonovi dne 10. februarja tega leta, ko smo spremljali k večnemu počitku skrbno gospodinjico in nadyse dobro mamico Marijo Topolovec, posestnico v Trdobjicah. Kako je bila pokojnica spoštovana in čislana daleč naokrog, so pričale številne solze, ki so se potočile ob njenem grobu. Bila je mati osmerih otrok, izmed katerih so 4 pri življenju, in katere je vzgojila v strogo krščanskem duhu. Sama jim je bila najlepši vzgled lepega krščanskega življenja. Na njena vrata ni revež nikdar zastoj potkal, pa tudi popotni človek, ki ga je kdaj pot peljala mimo njene hiše, je bil vselej gostoljubno sprejet. Za vse njene dobrote naj ji bo ljubi Bog plačnik, v katerega je v življenju tako brezmejno zaupala. Žalujočega moža in otročiče pa naj tolaži zavest, da križ nam sveti govori, da vidimo se nad zvezdami!

Špitalič pri Konjicah. Razno. Nesreča ne počiva. Našemu g. župniku Ivanu Goričan je slameznica odrezala prstanec, sredinec pa narazala. Prvo pomoč mu je nudil g. dr. Ante Goričar v Konjicah. Sreča v nesreči je bila, da je nesreča doletela levo roko, ne desno, in da je ostal nepoškodovan palec in kazalec, da je mogel g. župnik že drugi dan maševati, kakor da bi se mu nič hudega ne bilo zgodilo. — Za pustno nedeljo nam pravnjavlja naše bralno društvo nekaj veselega. »Kaj nam pa morejo, morejo, če smo vesel!« — Naša okrajna cesta, nekda tako lepa, nudi danes to sliko: Kolesa se udirajo do osi, obreži se rušijo, šrange se podirajo, vozovi se zvrčajo v občestni vinograd . . . Cestni odbor, usmili se vendar naše ceste!

Stranice. (Smrtna nesreča.) V Križevskem klancu med Konjicami in Stranicami je povozil dne 10. tega meseca ob dveh popoldne mariborski avtobus 25 letno Marijo Pungartnik, rejenko pri posestniku Gorenjak v Št. Vidu pri Vitanju. Peljala se je z nekim voznikom. Ko tega avtobus dojde, se je konj splašil, dekle je omahnilo in padlo ravno pod prednje kolo avtobusa. Nesrečnica je bila takoj mrtva z razbito glavo. Žalosten dogodek je povzročil veliko sočutja s ponesrečeno žrtvijo. Po izvršeni komisiji so ponesrečenko prepeljali v mrtvašnico na Stranica.

Gornja Ponikva pri Žalcu. Pri nas je umrla ena najbolj vzornih Marijinih družbenic Rezi-

ka Rezman. O njeni obči priljubljenosti je pričal zelo obilno obiskani pogreb. Domači g. župnik je govoril ganljivo ob grobu in pevski zbor jej je zapel žalostinko. Blaga Marijina hčerka, počivaj v miru!

Sv. Jurij ob južni železnici. — Iz šentjurske okolice sta se poročila pri Sv. Primožu v pondeljek, dne 10. tega meseca g. Štefan Reberšek, posestniški sin in gospodična Angela Guzej, nekdanja članica Marijine družbe. Mlademu paru čestitamo in mu želimo vse najboljše v zakonskem življenju.

Kozje. Kozjanske novice. Pojavil se je minul teden v župniji Kozje v vasi Zdole nek agent od družbe z Novoga Sada z malho na hrbtu in je ponujal in razpečeval te le knjige pod imenom: Pot k resnici, Sveto pismo, Skrivno razodetje itd. Preslepil je marsikatero z lepimi besedami, da je kupil eno ali drugo protiversko knjigo. To je že več ko preveč, da si upa tak tujec siliti in vznemirjati naše kotaloško misleče ljudi. — Kdor želi res pošteno krščansko knjigo, naj si jo naroči pri Mohorjevi družbi v Celju, v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani in v Cirilovi tiskarni v Mariboru, ki mu jih bodo blagovoljno priskrbele na katoliški podlagi tiskane in potrjene od škofov. Kdor si res želi kupiti in omisliti lepih katoliških knjig, ima dovolj prilike pri katoliških prodajalnah. — Kdor bi rad vedel, kašna je Goriška Mohorjeva družba onkraj naše meje v Gorici, se še lahko postreže s par izvodi. Štiri krasne knjige stanejo samo tri kovače in poštnino in se še dobe pri Pustišek Mihaelu, občinskem tajniku na Zdolah št. 60, pošta Kozje. Samo naslov je treba sporočiti — Spolnila se je želja tukajšnjih okoličanov, da sedaj zopet vozi avtobus vsak dan iz Celja—Kozje—Podsreda in obratno po novi cestni progi Lesično—Sv. Urh. Želeti je še, da bi začel voziti tudi poštni avtobus Celje—Kozje in obratno. — Domača električna razsvetljava se vedno izpopolnjuje v trgu Kozje. — V Kozjem so bili dnevi vednega češčenja presvetega Rešnjega Telesa dne 14. in 15. februarja prav lepo obiskani. — Pust je pred durmi, a porok je silno malo, se pozna, da ni več cvenka za neveste. Mogoče bo drugo leto boljše, kar bomo že videli, če bomo še na svetu — Želja je, naj se oglasijo še drugi poročevalci kozjanskega okraja. Torej na srečno poročevalno svidenje!

Artiča. Redko slovensnost smo praznovali v nedeljo, dne 9. tega meseca, biserno poroko vzornih in občespoštovanih zakoncev Janeza Valjčanšek in Marije rojene Zorko iz Gornjega Obreža. Svečani cerkveni slovesnosti je prisostvovalo obilo ljudstva; cerkveno pobožnost ob bisernem jubileju je opravil prof. Bogovič iz Maribora. Po cerkveni slovesnosti sta slavljenca, ki imata skupaj 167 let (ženin 84, nevesta 83), obhajala lep ter izredno redek jubilej v krogu številnih sorodnikov, znancev in prijateljev. Slavljenca želimo še veliko let vzornega in srečnega zakonskega življenja.

Pišce. Na svatbi Martina Koprivc in Neže Dernikovič je zbrala mala, pa vesela družba 124 Din za novo bogoslovnico v Mariboru. — Novoporočencema kakor tudi ostalim enajsterim, v novem letu tu poročenim iskreno čestitamo in jim želimo obilo sreče! — Mrliški voz v Globokem pri Brežicah. Občina Globoko je po pretežni večini nad 1 uro hoda oddaljena od svoje župnijske cerkve v Pišecah. Zato mlajša generacija tudi čedalje bolj opušča staro lepo navado, ki se je še do danes držijo dosledno posebno starejši ljudje, da namreč še vedno radi prihajajo k službi božji v župnijsko cerkev. Je res dolga in težavna pot, zlasti ob deževnem vremenu in v zimskem času. Kaj še le, ako je treba spraviti mrliča na pokopališče v Pišce. Zato je res hvalevredno, da je odbor občine Globoko priskrbel posebni voz za prevažanje mrličev. Prvi, ki ga je ta voz prepeljal k večnemu počitku, je bil g. Jurij Varšec, ki je bil v Posojilnici v Pišecah, eni prvih na Slovenskem, duša prav od njenega začetka do likvidacije leta 1926.

ZA RAZVEDRILO

Dobro povedal. V vlaku sta se vozila neki častnik in jud. Peljali so se mimo visoke gore, na kateri ni nič rastlo. Jud je vprašal: »Zakaj neki ne raste nič na visoki gori?« — Častnik, ki se ni hotel z njim razgovarjati, je dejal: »Neki jud je nekoč gori pljunil, od tedaj nič več ne zraste!« — Peljali so se dalje. Častnik je vzel kapo z glave in zabliščala se je lepa pleša. Jud je vstal in spoštljivo rekel: »Gospod, ali je tudi vam na glavo kak jud pljunil, da nič več ne — zraste?«

Babica je imela čudno navado, kako je blago merila. Ni rabila nobenega metra, ampak en konec blaga je držala k nosu in potem iztegnila roko, kar je dalo gotovo dolžino. Nekega dne pridrvi mala nečakinja z nekim trakom in reče: »Stara mama, daj enkrat poudhati, kako dolg je ta trak!«

Lahka volitev. Sodnik: »Obsojeni ste na štiri dni zopora ali 20 Din, kaj vam je ljubše?« — Obtoženec: »Prosim torej za 20 Din!«

»Kaj pa ti je, da si tako nataknen?« vpraša zdravnik tovariša zravnika. »I, kaj ne bom,« odvrne tovariš. »Več kot pol leta sem zdravil nekega pacienta za rumenico, a še le danes sem zvedel da je — Kitajec!«

Ni šel mimo. Žena očita možu, ki pride pijan domov: »Za vse race! Kako si se ga — kaj mi nisi obljubil, da ne pojdeš mimo nobene gostilne?« Mož: »Obljubil in izpolnil; nisem šel mimo nobene gostilne.«

O, nič posebnega. A.: »Kaj pa ti je prijatelj, da si tako neznansko obvezan?« — B.: »O, nič posebnega, ženki sem svoje mnenje povedal.«

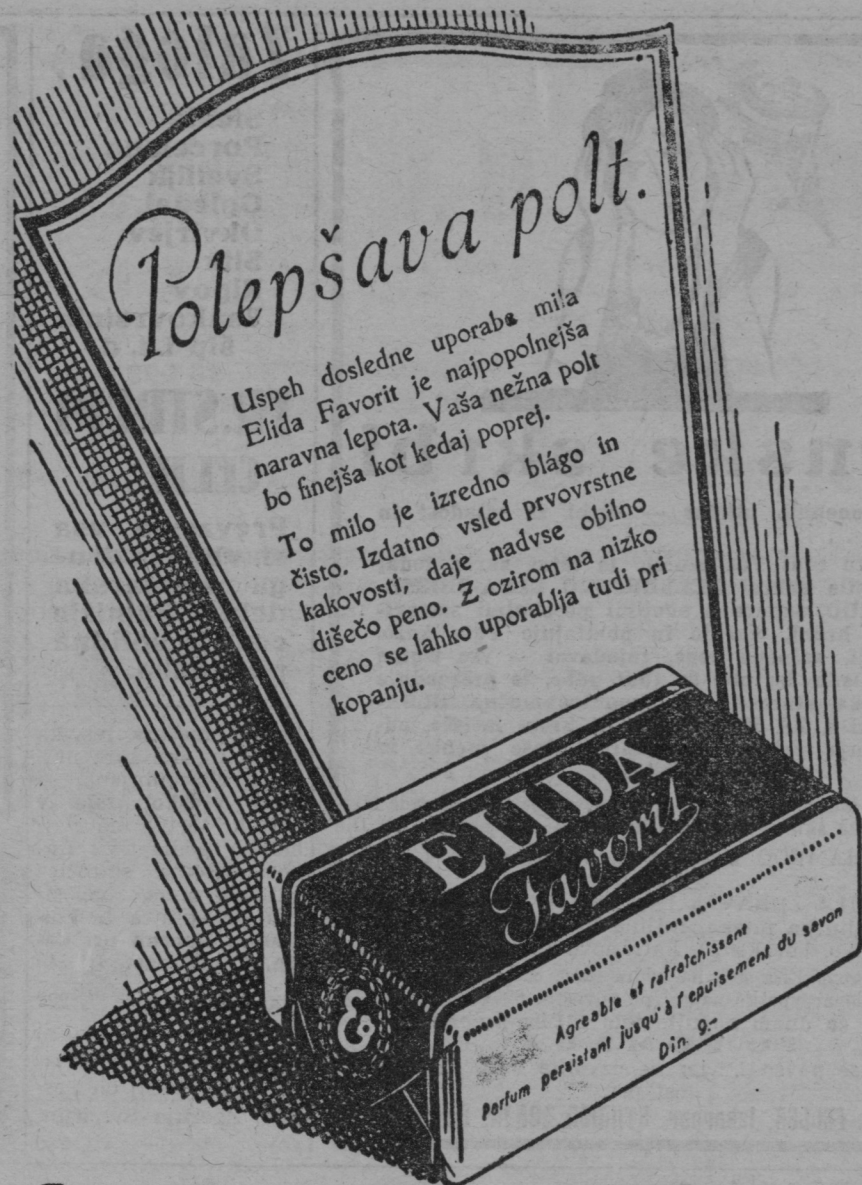
A.: »V tem kupeju se ne kadi!« — B.: »Kaj, jaz kadim?« — A.: »Ali vi, gospod, držite vendar pipo v ustih.« — B.: »Ali to kaj dokazuje? Jaz držim tudi noge v čevljih, pa ne grem.«

Ni mojstrsko delo. Nek delavec se je oženil, vzel pa je grdo vdovo. Ko pride zopet na delo, ga vpraša njegov delovodja: »No, Tom, čul sem, da si se oženil. Kakšno ženico pa si dobil?« — »O, gospod,« odgovori Tom, »sicer je božje delo, trditi pa ne morem, da bi bilo njegovo mojstrsko delo!«

Na smrtni postelji. Dva soseda sta bila zelo sprta. Pa je eden zbolel, da so se bal, da bo umrl. Domači duhovnik ga le končno pregovori, da se s sosedom spravi. Poklicali so torej soseda. Zdaj sta si lepo roke podala. Bolnik je rekel: »Naj bo, ti pa vse odpuščam, saj vidiš, kako sem slab.« Ko pa je prišel sosed do vrat, se je bolnik v postelji dvignil in mu zaklical: »Veš, ti, če ozdravim, tedaj se pa le pripravi!«

Konj bi rad bil. Janezek reče svojemu tovarišu: »Jaz bi bil zelo rad konj!« — »Pa zakaj?« — Janezek: »Zato, da mi ne bo učitelj vedno rekel v šoli, da sem osel!«

Nek starček je želel napraviti svoj testament. Ko ga je advokat vprašal: —

Milo ELIDA Favorit

»Kako je ime vaši ženi,« je resnobno odvrnil. »Prav zares se ne spominjam, kako ji je ime. Skora 40 let živiva v zakonu, pa sem ji vedno dejal: moja stara.«

V restavraciji: »Pri oni mizi obedujejo tajni svetnik Medved, trgovski minister Lev in ministrski predsednik Volk. Ne upam si blizu . . .« — »Zakaj ne?« — »Pomislite! Same tako nevarne zveri in jaz sem — Zajec!«

Peti marec se bliža.

Kaj pa bo takrat? Takrat bo potekel rok za naročanje Mohorjevih knjig. — Prepričani smo, da so naši bravci po večini obnovili naročnino. Če bi pa kdo tega še ne bil storil, naj nikar ne odlašaja več. Saj bo dobil za teh 20 Din, ki jih bo sedaj plačal, v jeseni kar 6 knjig. Ali bi ne bilo škoda, če bi človek zamudil tako lepo priliko?

Prosimo tudi vse tiste, ki jim bodo prišle te vrstice v roke, naj pokažejo lanske Mohorjeve knjige svojim znanecem, ki še niso Mohorjani. Vemo namreč, da mnogi ljudje samo radi tega

niso vpisani v Mohorjevo družbo, ker jih nikdo ni na to pravočasno opozoril. Naša želja je, da naj bi Mohorjeva knjiga družila vse Slovence med seboj, pa najsi so še tako raztreseni po svetu. Morebiti imaš tudi ti kako sorodnico v Zagrebu ali v Beogradu, kakega sorodnika v Nemčiji ali v Ameriki? Narochi še zanj Mohorjeve knjige, pa mu jih v jeseni pošlji, in videl boš, kako bo tega vesel. Saj stoje po svoji vsebini sedaj Mohorjeve knjige tako visoko, da se lahko uspešno merijo z Mohorjevo knjigo v njenih najboljših časih. Lahko rečemo: po kakovosti knjig Mohorjeva družba ni še nikdar stala tako visoko, kakor stoji sedaj pod uredniškim vodstvom pisatelja Finžgarja, enega najodličnejših pisateljev, kar smo jih Slovenci kdaj imeli.

Čez pičlo leto dni (dne 9. februarja 1931) bo praznoval urednik Mohorjevih knjig svojo šestdesetletnico. Ali bi ne bilo umestno, da bi mu tokrat tudi Mohorjani na kak način čestitali? Najlepša čestitka bi bila ta, da bi takrat Mohorjeva družba štela 60.000 udov. Ali bo to šlo? Dobrih 6000 novih udov bi bilo treba pridobiti. Poskusimo!

Menjalnica trži med mlinom in kmetom

Ženske skrbi

ne prenehajo nikdar — skrbi za mladost in lepoto . . .

Ako tudi Vas mučijo te tajne skrbi, tedaj poskusite enkrat **FELLERJEVO ELSA-CREME-POMADO**, katera s svojimi posebnimi sestavinami hrani, varuje in pomlajuje Vašo kožo. Mozolji, solnčne pege, zajedavci — vse izgine brez sledu, izginile so tudi gube, te prezgodnje znanilke starosti! Za nego las močna **ELSA-POMADA ZA RAST LAS**, ki krepi lasišče, odstranjuje prhljaj in napravi lase mehke in blesteče.

Po pošti 2 lonca ene ali po 1 lonec vsakee Elsa-pomade stane 40 Din franko ako se denar vpošlje naprej, po povzetju 50 Din.

ELSA-SHAMPOO izvrsten za pranje glave 1 kom. 3 Din 30.

ELSA-MILA ZDRAVJA IN LEPOTE v 7 vrstah: milo iz lilijinega mleka, lilijine kreme, iz rumenjaka, glicerino, boraksovo, kafranovo in milo za britje.

Po pošti 5 kom. Elsa-mila na izbiro stane 52 Din franko, ako se denar vpošlje naprej po povzetju 62 Din. 1467

Dan za dnem neguje telo z Elsa-preparati! TO POMAGA!

Dobiva se povsod! Kjer ne, izvolite naročiti naravnost pri:

EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA, Elsatrg 341.

Zaloga:

**Stekla
Porcelana
Svetiljk
Ogledal
Okvirjev
Slik
Ripov
Vsakovrstnih
šip i. t. d.**

**FR. STRUPI
CELJE**

Prevzema vsa stavbna in druga steklarska dela. Najnižje cene in solidna postrežba. 23

Sadna drevesa, visoka stebila in okulanti, najbolj ukoreninjena. — Tudi **vinsko trsje** v raznih sortah na najboljših podlagah. Kakor triletne smrečice za žive meje, razpošilja: **Drevesnica I. Gradišnik, Dobrna pri Celju**. Cenik zastoj! 40

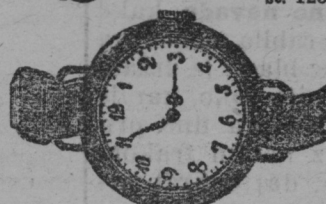
Slatina Radenci. 221
Fant od 12 let naprej se sprejme. Črče Friderik, Sv. Jurij ob Pesnici, Zgornja Sv. Kungota. 220

Vaš prvi pogled

pri kupovanju ure naj bode posvečen zaščitni znamki. Staroznane znambe „**KO**“, „**OMIKO**“ in „**AXO**“ iz švicarske tovarne ur tvrdke H. Suttner Vam nudijo jamstvo, da kupujete solidno odporno uro. — Uro za celo življenje! Ker se uporablja samo izbrani material velike finise in trajnosti.

Za **44** Din dobite pravo švicarsko Anker-za **44** Remontoir žepno uro št. 120 in samo 58 Din stane prava švicarska Remontoir-Roskopf ura št. 121 s la strojem, s svetlečim se radium številkami in ka- **98** Din dobite zapestno uro zalcimi. Za **98** št. 3720 e kožnatim jermenom, dobrim strojem in dobre kakovosti. A prava poniklana Anker-budilka **49** Din.

št. 125 stane samo **49** Vsaka Suttner ura je točno pregledana, zapira se proti prahu sigurno in pošilja se jo po povzetju, z večletnim jamstvom. Rizika ni, ker to bar ne ugaja se zamenja, ali pa se vrne denar.

Tud Vi dobite brezplačno

novo veliko ilustrirano domačo knjigo ženskih in moških ur, verižic, prstanov, uhanov, okrasnih predmetov ter zlatih, srebrnih darov itd., če jo zahtevate. Pišite še danes svetovni razpošiljalni tvrdki **H. SUTTNER, LJUBLJANA ŠT. 992.**

Kompletna cela studenčna oprava mecesen rori, večinoma novi za 32 metrov globočine poceni prodaja **Štefan Koren, Pokošje, Zgornja Poljskava.** 228

Posestvo 8 in pol orolov zemlje na solnčni legi se prodaja. Partinje 150, Sv. Jurij v Slov. goricah. 227

Prodaja malo krasno posestvo na lepi ravnini. Poslopje je zidano, z opeko krito. Lepo sadno drevje s pašnikom. Tri rodovitne njive. Poslopje za vsakega rokodelca. Posestvo leži v Zgornji Hajdini v Njivercah št. 46. — Lastnik **Martin Širovnik.** 219

Mala oznanila

V „Malih oznanilih“ stane vsaka beseda Din 1-20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znamkah.

Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za 2 Din za odgovor. **UPRAVNIŠTVO**

Službo dobi:

Po vseh krajih iščemo **moške in ženske**, kjerkoli imajo svoj poklic in bivališče. Dnevni zaslužek do Din 250.— Prijavite se: »**TEHNA**«, Ljubljana, Mestni trg 25/I. Znamka za odgovor. 93

Bučni otrobi, radi velike zaloge pod ceno na prodaj, en kg 50 para in 1 Din v **Tovarni bučnega olja J. Hochmüller, Maribor**, južna stran mosta. Ugodna zamenjava bučnih jederc in prešanje. 176

Kupim turbino v dobrem stanju za 13 metrov padca in za 300 do 350 sek. litrov vode. Ponudbe **Andrej Marinc, Selnica ob Dravi.** 178

Laški rizling na Göthe 9 sadijo vinogradniki upravičeno do 70%. To in druge sorte dobite pri **Dolinšku v Kamnici pri Mariboru**. Zahtevajte ponudbe! 188

Cepljene trte ima na prodaj **Jožef Gošnik — Breg, Konjice.** 164

Prodaja vinogradno posestvo, obstoječe iz 2 vinogradov ter lesene hiše s kletjo za vino ter vsem potrebnim inventarjem. Zasajeno je samo žlahtno trsje, leži v Virštanju št. 66, poleg gostilne in trgovine ter šole. Avtobusna postaja imeno pri Podčetrku. Vprašanja na lastnika **Andreja Mastnak, Št. Jurij ob južni železnici.** 157

Kmetijski fantje, pozor! Javite se takoj! Za kmetijske potrebščine se iščejo razpečevalci. Lep zaslužek! **Maribor, agentura, Koroščeva 20.** 199

Vinčar s tremi delavskimi močmi in večletnimi spričevali se takoj sprejme. **A. Viher, Maribor, Strma ulica 4.** 203

Sprejme se v železno trgovino učenec z vsaj dvema razredoma meščanske šole, ki ima veselje do železne trgovine, dvokolesa in šivalne stroje. **Venčeslav Vilar, trgovina železnine, Ljutomer.** 202

Oskrbnik z dolgoletno prakso v poljedelstvu, vinarstvu, kletarstvu, vočarstvu, živinoreji, mlekarnstvu in v šumski manipulaciji dobro izvežban želi svojo službo spomladaj menjati. Naslov v upravi lista. 167

22% kronske bone kupi **Jurij Pichler, Društveni dom, Ptuj.** 130

Majer s 3 do 5 delavskimi močmi se sprejme. Prednost s kravami. **Marie Pilz, Pesnica.** 234

Ofer, oženjen, z najmanj tremi delavskimi močmi se pod dobrimi pogoji takoj sprejme. **Oskrbništvo Slivnice pri Mariboru.** 233

Hlapec, pošten, priden in ubogljiv, srednje starosti, vešč vsakega dela se išče k volom in enemu konju. Naslov: **Kostevc Franc, Gradiška št. 18, p. Pesnica.** 240

Sedlarski vajenece se **Mesoreznicne**, posode za sprejme takoj. — **Hramost in mleko**, kaljiva na in stanovanje v hišnemenu, — poljedelsko ši. — **Lenartič Jakob**, orodje, kavo, riž, čaj **Murski Zasad, pošta Slatina Radenci.**

Vajenca sprejemem takoj. **Matija Mulec, stavbno galanterijsko kleparstvo, Ljutomer.** 222

Stanovanje blizu Hoč se odda za delo. 218

Cepljeno trsje in ukoreninjene divjake ima na prodaj **Anton Turin, Modraže, p. Studence pri Poljčanah.** 238

Lisičje, dihurjeve, kunine in druge kože od divjačine, kupuje **I. Ratej, trgovec, Slov. Bistrica.** 1475

Proda se sredno posestvo, zidana hiša z gospodarskim poslopjem v dobrem stanju tik glavne ceste 2 kilometra od Ptuja v Spodnji Hajdini št. 48. 241

Hlapec, trezen, priden, močan in pošten samo z letnimi izpričevali se sprejme takoj pri **Ivan Bezjak, Fram, tovarna bučnega olja, postaja Račje-Fram.** 237

Vinčarja, poročenega, veččega v vseh gospodarskih delih in pri konju, kravah; žena opravlja svinje in kuretino, proti dobri mesečni plači in živilih išče na letno službo **Vlastelinstvo »Luisenhof« pri Rogiški Slatini.** 239

Prodaja vinogradno posestvo 10 minut od postaje **Cirknica. Dobrenje št. 76.** 236

Kupim malo posestvo do 40.000 Din. Naslov v upravi lista. 242

poslužujte se **SAMO MLINOV.**

USTANOVLJENA LETA 1881

CELJSKA POSOJILNICA D. D. V CELJU

Sprejema hranilne vloge od vsakogar, jih obrestuje najugodnejše, hudi popolno varnost in izplačuje točno.

Celje
v lastni hiši Narodni dom

Izvršuje vse denarne posle, kupuje in prodaja tuj denar ter čeke na inozemstvo. Izdaja Uverenja za izvoz blaga.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega aktivnega premoženja po Din 100.000.000.—
še lastna glavica in rezerve, ki znašajo skupaj nad Din 14.500.000.—

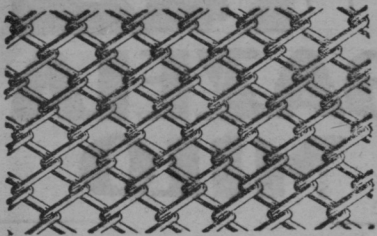
Maribor
Aleksandrova c. št. 11

Podružnici:

Šoštanj
(v lastni hiši) 223

KLJUČAVNIČARSTVO IN ŽIČNO PLETENJE

Vošnjakova ul. 12 **PTUJ** 218 (nasproti posojilnici v Narodnem domu)

Prevzamem vsa v mojo stroko spadajoča dela kakor: vsa popravila mlatilnic in pol edelskih strojev. Vsakovrstne žične ograje v vsaki višini, žične debelosti in vsakovrstnih zank, vrata, vrta vrata, zavarovalno omrežje na okna, rešeta za

prodece (šoter). Delo solidno, cene primerne

VIKTOR RODELLA, ključavničarstvo in žično pletenje.

Malo posestvo

okoli 4 oralov zemlje naprodaj
KONRAD VAUPOTIČ
Breg 33 pri Ptuj. 230

En par težkih konjev

z opremo ter event. z vozom vred odda
Lajteršberška opekarna
pri Mariboru. 232

Cement Portland Split in apno zagorsko je zastopstvo in glavna zaloga pri V. Bratina — Križevci pri Ljutomeru, ki zalaga tudi z deskami, latami, tesanim lesom in različnimi cementnimi izdelki. 231

Ofer brez otrok, če mogoče z znanjem nemškega jezika za vrt in drobnjad z lepo sobo se sprejme takoj. Dr. Reiser, Pekre. 224

Ure,
zlatina,
očala.

Budilke po Din 50.—

Zajamčeno prvovrstne izdelke kupite samo pri urarju
M. Ilger-jevem Sinu

Maribor, Gosposka ulica 15
Popravila hitro, dobro in poceni!

Denar naložite najboljši in najvarnejši pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

I. Z. Z. N. Z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55.000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti

nobenega rentnega davka
ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja.

Driska telet.

„Kot zaščitno sredstvo je Thürpil pri driski telet in svinj od občeudovanja vrednega uspeha. Dobrota Thürpila je neuporečna. Ne manjka pri nas v nobeni hiši.“ O. H. Landwirt in O. Edini izdelovatelj: Cl. Lageman Chem. Fabrik Aachen.
304-II Zaloga: „LYKOS“ Mr. K. VOUK, ZAGREB, Jurjevska ul. 8.

Sveže Zagorsko apno

225

I^a Trboveljski Portland cement

kakor tudi cementni izdelki vsaki čas na razpolago

pri tvrdki **C. PICKEL, Maribor** Koroševa 39

Ročna dela

kuhinjske preproge, prtičke, blazinice itd. Vseh vrst D.M.C. prejice

Velika zaloga volne!

L. PUTAN, Celje

179

Ustanovljeno leta 1898

Razkošna obilna pena mila GAZELA

in pravilno s sodo omehčana voda sta vzroka, da mi sosede zavidajo tako lepo bleščeče perilo.

152

GAZELA MILO

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 6

V lastni, novozgrajeni palači

Pred frančiškansko cerkvijo

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. -- Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. -- Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije

171

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na vogalu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 85.000.000.—. Posojila na vknjižbo, pošto ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.